

@up

Περιοδική Έκδοση
Πανεπιστημίου Πατρών

3η περίοδος
τεύχος 3
Μάιος-Ιούνιος 2021

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

@UP: ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ-ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ

Κατερίνα Κωστίου - Γιάννης Παπαθεοδώρου (Τμήμα Φιλολογίας)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πάνος Αλεξόπουλος (Ιατρική Σχολή)

Θεόδωρος Αντωνακόπουλος (Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Τεχνολογίας Υπολογιστών-Πολυτεχνείο)

Μαρία Αργυροπούλου (Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού)

Χρυσή Καραπαναγιώτη (Τμήμα Χημείας-Σχολή Θετικών Επιστημών)

Αρχόντω Τερζή (Τμήμα Λογοθεραπείας, ΣΕΑΥ)

Κώστας Τσεκούρας (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών-ΣΟΔΕ)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Φιλίω Βογιαντζή (Μονάδα Οικονομικής & Διοικητικής Υποστήριξης Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών)

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Δέσποινα Σκέντζου (Μονάδα Οικονομικής & Διοικητικής Υποστήριξης Ε.Λ.Κ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών)

σχεδιασμός τεύχους: PENCILCASE

ΜΟΝΙΜΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Διονυσία Αγγελοπούλου (Απόφ. Τμήματος Φιλολογίας, μεταπτ. φοιτήτρια ΕΑΠ)

Γιάννης Δίπλας (Τριτοετής φοιτητής Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής)

Όλια Καραγιάννη (Μεταπτ. φοιτήτρια Τμήματος Μηχανολόγων)

Διονύσης Κότσης (Τριτοετής φοιτητής Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής)

Αγγελική Ματράκα (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Ματίνα Παρασκευά (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Άντα Σαμαρά (Μεταπτ. φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας)

Παναγιώτα Φωτεινοπούλου (Δευτεροετής φοιτήτρια Τμήματος Φιλολογίας)

Γιώργος Χαριτάτος (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Δημήτρης Χείλαρης (Υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας)

Νικόλας Πατρώνης (Απόφοιτος του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Εκπρόσωπος των

Π.Ο.Φ.Π.Π, Μεταπτυχιακός φοιτητής του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΕΥΧΟΥΣ

Μαρία Αργυροπούλου, Κώστας Βασιλόπουλος, Γ. Δρούκας, Λεωνίδας Θεοδωρακόπουλος, Σ. Καλαϊτζίδης, Όλια Καραγιάννη, Μελιώ Κατσιφάρα, Ηλίας Δ. Κούβελας, Κατερίνα Κωστίου, Γεωργία Λαλιώτη, Κώστας Λογαράς, Σταυρούλα Μακρή, Σπύρος Μακρής, Μαρία Παπαγεωργίου, Δήμητρα Παπαδημητρίου, Γιάννης Παπαθεοδώρου, Ανδρέας Παρασκευόπουλος, Γεωργία Παράσχη, Δέσποινα Παχάκη, Μαρία Πουλάκη, Κ. Περλέρος, Μαρία Ραλλούση, Σοφία Σουλιώτη, Κατερίνα Σωτηροπούλου, Ανδρέας Τζαχρήστας, Δήμητρα Τζουραμάνη, Μαρία Φραγκάκη, Παναγιώτα Φωτεινοπούλου, Κ. Χρηστάνης

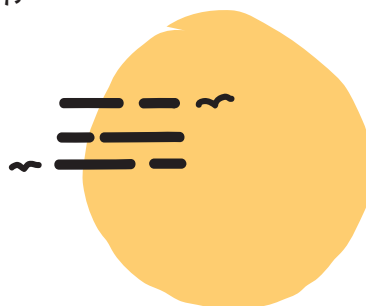
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Συντάκτες της ύλης

Pexels.com / Rawpixel.com

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

newsletter@upatras.gr

Ενυπόγραφα άρθρα και συνεντεύξεις δεσμεύουν μόνον τους συντάκτες τους. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση οποιουδήποτε μέρους της ύλης του @Up, αρκεί να είναι ακριβής και να αναφέρεται η πηγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

EDITORIAL ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΝΤΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑ (4)

ΥΠ-ΟΥΕΙΣ

ΕΠΙΔΗΜΙΕΣ-ΠΑΝΔΗΜΙΕΣ: ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ – **ΗΛΙΑΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ** (6)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΨΕΥΔΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ (SPOTIT) – **Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Κ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ** (10)

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΤΥΡΦΩΝΕΣ ΣΤΟ ΤΡΟΠΙΚΟ BRUNEI DARUSSALAM – **Γ. ΔΡΟΥΚΑΣ, Κ. ΠΕΡΔΕΡΟΣ, Κ. ΧΡΗΣΤΑΝΗΣ, Σ. ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ** (11)

ΕΝΑΡΞΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΡΓΟΥ “ΝΕΥΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ” – **ΜΑΡΙΑ ΦΡΑΓΚΑΚΗ** (15)

ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΕΝΑΝΤΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ, Ι-Ο – **ΔΕΩΝΙΔΑΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ** (16)

(UNIVER)CITY

ΠΩΣ ΖΕΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΕΝΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΕΚΤΟΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ. Ο ΧΡΟΝΟΣ, ΤΟ ΒΙΩΜΑ ΚΑΙ Η ΑΜΦΙΘΥΜΗ ΣΧΕΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ – **ΚΩΣΤΑΣ ΛΟΓΑΡΑΣ** (18)

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ (ΠΡΟ)ΤΑΣΕΙΣ

BEST PATRAS – **ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΦΩΤΕΙΝΟΠΟΥΛΟΥ** (20)

EUANDU #3 – ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ! – **ΜΕΛΙΩ ΚΑΤΣΙΦΑΡΑ** (22)

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΝ ΜΕΣΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ – **ΜΑΡΙΑ ΠΟΥΛΑΚΗ** (23)

PROJECT ΚΑ.ΠΑ – **ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΦΩΤΕΙΝΟΠΟΥΛΟΥ** (24)

ΥΠΕΡΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ – **ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ** (26)

ΥΠ-ΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ

Ο ΠΟΛΥΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΧΗ (27)

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΤΕΧΝΕΣ-ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

«ΑΦΗΝΩ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΞΕΚΛΕΙΔΩΤΟ» – **ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΖΟΥΡΑΜΑΝΗ** (30)

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΣΕ ΡΥΘΜΟ ΑΠΤΑΛΙΚΟ ΖΕΪΜΠΕΚΙΚΟ... – **ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ** (33)

ΕΡΙΚ-ΕΜΑΝΟΥΕΛ ΣΜΙΤ: ΑΓΑΠΗΤΕ ΘΕΕ, «Σ' ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΥ ΜΟΥ ΓΝΩΡΙΣΕΣ ΤΟΝ ΟΣΚΑΡ» – **ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΑΛΙΩΤΗ** (34)

ΑΙΧΜΗΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ: ΕΝΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΘΡΙΛΕΡ – **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ** (35)

ΟΤΑΝ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ – **ΟΛΙΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ** (36)

ΜΙΚΡΟΠΛΑΣΤΙΚΑ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΤΟΜΙΚΗ ΣΤΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ – **ΑΝΔΡΕΑΣ ΤΖΑΧΡΗΣΤΑΣ** (37)

STREAMING THEATER. Η ΝΕΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ – **ΣΟΦΙΑ ΣΟΥΛΙΩΤΗ** (38)

NADINE SHAH, *KITCHEN SINK* (2020) – **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΚΡΗ** (39)

THE UNDERGROUND YOUTH, *THE FALLING* (2021) – **ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΧΑΚΗ** (40)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ (41)

Editorial

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΝΤΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΑΡΑΝΤΙΝΑ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΩΣΤΙΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Η πρόσφατη, διαρκώς αυξανόμενη, επιστημονική βιβλιογραφία γύρω από την πανδημία δείχνει πως ήδη περάσαμε από το βίωμα της πρόσφατης υγειονομικής κρίσης στον κριτικό αναστοχασμό της. Ξεφυλλίζοντας τα σχετικά βιβλία βλέπει κανείς πως τίγονται θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα την ακαδημαϊκή κοινότητα και την ευρύτερη κοινωνία: η διακοπή της κανονικότητας, η σχέση των εξειδικευμένων επιστημόνων με τη διακυβέρνηση, τα έκτακτα μέτρα περιορισμού των δικαιωμάτων των πολιτών, η πολιτική αποφάσεων σε κρατικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, η ασφάλεια, το κοινωνικό κράτος, η παγκοσμιοποίηση του φόβου. Όπως φαίνεται στις περισσότερες από αυτές τις αναλύσεις, ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της πανδημίας είναι πως το κύριο πεδίο που εμπιστεύτηκαν οι πολίτες αυτό το διάστημα ήταν η εκπαίδευση, η επιστήμη, οι νέες τεχνολογίες, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Η παιδεία έγινε ένα «συμβόλαιο εμπιστοσύνης» που θεωρήθηκε – και σωστά – ως μια «προϋπόθεση αξιοπρέπειας» των πολιτών, σε μια εποχή που η αιφνίδια υπενθύμιση της θνητότητάς μας δεν άφηνε και πολλά περιθώρια για να συζητήσουμε τους όρους του «ευ ζην».

Η διαδικασία αυτή είναι, βέβαια, αρκετά παραγωγική αλλά και αρκετά πολύπλοκη. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των μαθημάτων και η «εξ αποστάσεως εκπαίδευση», στο βαθμό που επιτεύχθηκε, αφήνουν πίσω τους σημαντικές επιτυχίες, σοβαρά τραύματα και πολύ περισσότερα ερωτηματικά· όχι μόνο επειδή, εδώ και αιώνες, η εκπαίδευση βασίζεται στη «διά ζώσης» παρουσία των μαθητών/τριών και των φοιτητών/τριών στην ίδια τάξη ή στο ίδιο αμφιθέατρο με τους δασκάλους και τις δασκάλες τους. Αλλά, κυρίως, επειδή οι ακαδημαϊκές δομές δεν ήταν έτοιμες να εντάξουν ομαλά όλα αυτά τα νέα εργαλεία σε μια εκπαιδευτική πράξη, που θα πρωταγωνιστούσε στην ποιότητα ζωής των δοκιμαζόμενων πολιτών. Ας μη γελιόμαστε. Η ενίσχυση των ακαδημαϊκών δομών ήρθε καθυστερημένα. Παράλληλα και δίπλα στον επίσημο λόγο, όμως, υπήρξε μια άλλη, εξίσου πλούσια αλλά και αντιφατική, πραγματικότητα: οι μεγαλύτερες συμμετοχές στα μαθήματα, οι απρόσμενες «διαδικτυακές κοινότητες» και συλλογικότητες, ο αιφνίδιος «διαμοιρασμός» των ιδιωτικών σκηνών της καθημερινότητάς μας, η κούραση, η οθόνη που βουλιάζει στο «μαύρο» της κλειστής κάμερας, οι εκρήξεις και οι εξάρσεις μιας ακαδημαϊκής ζωής που συχνά συγχέει τα όρια μεταξύ πραγματικής και εικονικής πραγματικότητας.

Δεν θα μπορούσε να γίνει αλλιώς. Η κρίση είναι πάντα συνδυασμένη με τη μετάβαση. Και η μετάβαση κλιμακώνεται ανάλογα με τους φόβους και τις ελπίδες που προβάλλει μια κοινωνία στο παρόν και στο μέλλον. Μάθαμε πολλά μέσα στην πανδημία· και για εμάς και για τους φοιτητές μας. Τώρα που, καθώς φαίνεται, αρχίζουμε να βλέπουμε με μεγαλύτερη αισιοδοξία την επόμενη μέρα, είναι καιρός να αξιοποιήσουμε τα νέα εργαλεία χωρίς την ψευδαίσθηση της «επιστροφής» σε μια προηγούμενη κατάσταση και χωρίς την τεχνοκρατική μελλοντολογία για έναν κόσμο «άυλων» εκπαιδευτικών σχέσεων. Αυτό σημαίνει πως τα νέα εργαλεία που αποκτήσαμε μέσα στην κρίση θα πρέπει να επαναπροσδιοριστούν όχι μόνο με βάση το «ψηφιακό άλμα» αλλά με βάση την κοινωνική χρήση και σημασία τους. Δεν φτάνει να λέμε αφελώς πως ορισμένες «υβριδικές» μορφές τηλε-εκπαίδευσης θα είναι πολύ χρήσιμες στο μέλλον. Όπως δεν φτάνει να λέμε νοσταλγικά πόσο μας έλειψε το campus

του Πανεπιστημίου και ο καφές στην καντίνα. Από την καντίνα μέχρι την καραντίνα έχουν μεσολαβήσει μείζονες αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, στον τρόπο εκπαίδευσης, στον κυβερνοχώρο, στα ίδια μας τα βιώματα και τα δικαιώματα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για παράδειγμα, πρόσφατα ζήτησε να κατοχυρωθεί το «δικαίωμα στην αποσύνδεση», θεωρώντας ότι η εντατική χρήση των ψηφιακών μέσων και η διαρκής τηλε-εργασία αλλοιώνει τα όρια ανάμεσα στον ιδιωτικό και τον επαγγελματικό βίο.

Υποχρεωτικά, οι μορφές εκπαίδευσης, τεχνολογίας και κοινωνικότητας που δημιούργησε η καραντίνα, θα αποτελέσουν οργανικό κομμάτι της ακαδημαϊκής ζωής, μελέτης και έρευνας. Σήμερα ξέρουμε πως η κρίση είναι, ευτυχώς, μια επαναληπτική έννοια μέσα στην ιστορία της ανθρωπότητας. Αυτό που δεν ξέρουμε όμως ακόμα είναι ποιες μεταβολές έχει επιφέρει αυτή η συγκεκριμένη υγειονομική κρίση, πέρα από τη βραχυπρόθεσμη ιατρική και βιο-πολιτική της σημασία, στη σχέση μας με τη γνώση. Ήδη το φαινόμενο του «infodemic» (η «πανδημία» των ψευδών ειδήσεων γύρω από τον ιό και τα εμβόλια) είναι ένα εύγλωττο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο κατασκευάζεται η δημόσια σφαίρα και πραγματώνεται η σύγχρονη επικοινωνία. Όλα δείχνουν πως το Πανεπιστήμιο πρέπει να εγκαινιάσει αυτόν τον διάλογο, εντός και εκτός των τειχών του. Σε αυτό το περιодικό, και στο μέτρο που μας αναλογεί, θα συνεχίσουμε τη δική μας «ιχνηλάτηση».

Μίχελ Σβέιρτς (1650 – 1652), «Λοιμός σε αρχαία πόλη»
(για τη βουβωνική πανώλη στην Αθήνα το 430 π.Χ.)

ΕΠΙΔΗΜΙΕΣ-ΠΑΝΔΗΜΙΕΣ: ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ

ΗΛΙΑΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΟΜΟΤΙΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

«...Αλλά πουθενά δεν εμνημονεύετο λοιμώδης νόσος τοιαύτης εκτάσεως, ούτε φθορά ανθρώπων τόσο μεγάλη. Διότι ούτε ιατροί, οι οποίοι, αγνοούντες την φύσιν της ασθενείας, επεχείρουν δια πρώτην φοράν να την θεραπεύσουν, αλλ' απέθνησκαν οι ίδιοι μάλλον, καθόσον και περισσότερον ήρχοντο εις επαφήν με αυτήν, ούτε άλλη καμμία ανθρωπίνη τέχνη ηδύνατο να βοηθήση...»

Θουκυδίδης, *Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου*
2.47-55 (Μετ. Ελευθερίου Βενιζέλου)

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ο Θουκυδίδης δεν είναι απλώς ένας ιστορικός, ο οποίος περιγράφει τα όσα συνέβαιναν στον λοιμό των Αθηνών. Έκανε παράλληλα, σημαντικές παρατηρήσεις. Είναι ο πρώτος συγγραφέας, ο οποίος περιγράφει την ανοσία, λέγοντας, ότι όσοι επιβίωναν της νόσου, δεν ξανανοσούσαν. Αποκτούσαν ανοσία, θα λέγαμε σήμερα.

Ο άνθρωπος συμβιώνει με τους μικροοργανισμούς, παθολογικούς και μη, από την εμφάνισή του. Στο γενετικό υλικό του ανθρώπου σήμερα, περιέχεται γενετικό υλικό ιών και βακτηριδίων. Είναι γεγονός, ότι τα λοιμώδη νοσήματα και οι επιδημίες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην ιστορία του ανθρώπου, ασκώντας αν μη τι άλλο, έλεγχο στον αριθμό των πληθυσμών. Η επιδημία της πανώλης του 14^{ου} αιώνα, σκοτώνοντας το 1/3 του τότε Ευρωπαϊκού πληθυσμού, καθώς και η επιδημία της γρίπης του 1918, με υπολογιζόμενους άνω των 100.000.000 θανάτους, αποτελούν μόνο δείγματα της δυναμικής μίας επιδημίας. Προφανώς, η μείωση του πληθυσμού από την επιδημία της πανώλης άλλαξε την ικανότητα των πληθυσμών να ασκούν τη γεωργία, με αποτέλεσμα τον αποδεκατισμό των πληθυσμών της Ευρώπης, όχι μόνο από την επιδημία αυτή καθεαυτή, αλλά και από την πείνα, την οποία αυτή δημιούργησε. Οι Ινδιάνοι της Αμερικής θα είχαν επιβιώσει, αν δεν είχαν έλθει σε επαφή με τις ευρωπαϊκές ασθένειες, όπως η ευλογιά και η απώλεια αυτή είχε τεράστια επίδραση στη δημιουργία των ΗΠΑ. Στον εικοστό αιώνα, φαίνεται ότι η επιδημία της γρίπης, την οποία ανέφερα παραπάνω είχε σοβαρές συνέπειες στην έκβαση και τον τερματισμό του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (βλ. συνέντευξη Robert Gallo στην Ιωάννα Σουφλέρη, *Βήμα Ιδεών*, Αύγουστος 2007). Κλείνοντας αυτήν την πολύ σύντομη αναφορά στο παρελθόν και με την ευκαιρία της συγκυρίας του εορτασμού των 200 χρόνων από την έναρξη της Επανάστασης του 1821, θα αναφερθώ στο γεγονός ότι μία από τις πρώτες πράξεις της Εθνοσυνέλευσης του 1829 αφορούσε την ανέγερση του Ναού του Σωτήρος και τριών μνημείων, ένα μέσα στο ναό προς τιμήν των Φιλελλήνων, ένα στο Ναβαρίνο και

ένα στο Πεταλίδι. Το μνημείο στο Πεταλίδι θα γινόταν, για να τιμηθεί η απόβαση των γαλλικών στρατευμάτων στην Πελοπόννησο, «την οποία απελευθέρωσαν από την παρουσία του εχθρού, προφύλαξεν από την επιστροφή της πανώλους, την επανέφεραν εις την καλλιέργειαν και την ανακάλεσαν εις την ευδαιμονίαν» (Κουλούρη Χ. Φουστανέλες και Χλαμύδες, Αθήνα 2020, σελ. 120).

ΤΟ ΠΑΡΟΝ

Έρχομαι στο παρόν. Σήμερα, το προσδόκιμο επιβίωσης για ένα παιδί, το οποίο γεννιέται στις 20 πλέον ανεπτυγμένες χώρες κυμαίνεται από τα 79-83 χρόνια. Αντιθέτως, στις 20 χώρες με τον χαμηλότερο δείκτη ανάπτυξης (κυρίως χώρες της υποσαχάριας Αφρικής) κυμαίνεται από 32-49 χρόνια. Η αιτία θανάτου στις χώρες αυτές δεν είναι ο καρκίνος και τα καρδιαγγειακά νοσήματα, όπως συμβαίνει στις ανεπτυγμένες χώρες, αλλά η ελονοσία, η φυματίωση και το AIDS. Μόνο η ελονοσία είναι υπεύθυνη για τρία εκατομμύρια θανάτους το χρόνο, κυρίως παιδιά, στις χώρες της υποσαχάριας Αφρικής.

Μέχρι πρόσφατα, πιστεύαμε ότι με εξαίρεση τη γρίπη, τα λοιμώδη νοσήματα είχαν παύσει να αποτελούν πρόβλημα για τις λεγόμενες ανεπτυγμένες χώρες. Αυτή η μείωση της επίπτωσης των μεταδοτικών ασθενειών ήταν καρπός των συστηματικών εμβολιασμών, της ανακάλυψης των αντιβιοτικών, των προγραμμάτων καθαρισμού του πόσιμου ύδατος, της δημιουργίας αποχετευτικών συστημάτων, της καλής διατροφής, ιδίως των παιδιών, και της μεγαλύτερης επιμέλειας της προσωπικής υγιεινής του κάθε ατόμου.

Η διάψευση αυτής της αλαζονικής αντίληψης ήρθε πριν από 40 χρόνια, όταν το 1981 ενέκησε η πανδημία από τον ιό HIV, το AIDS. Μέσα σε λίγα χρόνια, ο αριθμός των ανθρώπων, οι οποίοι έπασχαν από AIDS αυξήθηκε δραματικά και εκατομμύρια άνθρωποι υπέστησαν μια συγκλονιστική και απρόβλεπτη αλλαγή στη ζωή τους. Από το 1981 μέχρι το 2018, η νόσος έχει προκαλέσει 32 περίπου εκατομμύρια θανάτους. Πέρα από τα νοσολογικά χαρακτηριστικά του ιού αυτού καθαυτού, όπως και του SARS-CoV-2, μια σειρά από πολιτιστικούς και κοινωνικούς παράγοντες συνέβαλαν ουσιαστικά στην τόσο ταχεία μετάδοσή τους. Στους παράγοντες αυτούς, συμπεριλαμβάνονται η μεγάλη αύξηση του τουρισμού, οι μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμών από την ύπαιθρο στις μεγάλες πόλεις, η παγκοσμιοποίηση του εμπορίου κτλ. Επιπλέον, περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως η μεταβολή της θερμοκρασίας λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου, παίζουν καθοριστικό ρόλο στη μετάδοση και επέκταση λοιμωδών νοσημάτων, όπως είναι π.χ. η ελονοσία. Το AIDS, όπως και ο COVID-19 αποτελούν τα πλέον εντυπωσιακά και δραματικά παραδείγματα, τα οποία έδειξαν ότι οι μεγάλες επιδημίες δεν έχουν απαλειφθεί από κάποιες περιοχές της Γης.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Η επιδημία γρίπης από τον ιό H1N1 του 2009 είχε τα χαρακτηριστικά της μεγάλης μεταδοτικότητας και της υψηλής θνησιμότητας, ωστόσο, αντιμετωπίστηκε σχετικά εύκολα λόγω της ύπαρξης εμβολίου και από το γεγονός ότι ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού, ιδίως άτομα μεγάλης ηλικίας, είχαν μια μορφή ανοσίας λόγω προηγούμενων προσβολών από γρίπη, έστω και από διαφορετικά στελέχη. Η επιδημία από τον ιό Ebola, λόγω της χαμηλής μεταδοτικότητας παρέμεινε περιορισμένη σε ορισμένες περιοχές της γης, όπου όμως δυστυχώς, η θνησιμότητα ήταν πολύ υψηλή. Παρόμοια χαρακτηριστικά είχε και η πρώτη επιδημία (2003) από κορωνοϊό (SARS-CoV). Εμφάνισε υψηλή θνησιμότητα λόγω του «βαρέως οξέως αναπνευστικού συνδρόμου» (Severe Acute Respiratory Syndrome, SARS), ωστόσο, η μεταδοτικότητα ήταν πολύ χαμηλή. Ξεκίνησε από την περιοχή Γκουόγκ Ντονγκ της Νότιας Κίνας, επεκτάθηκε σε 26 χώρες και προσέβαλε περί τα 8000 άτομα.

Αντιθέτως, ο ιός SARS-CoV-2, ο οποίος προκαλεί την σημερινή νόσο COVID-19 εμφανίζει μεγάλη μεταδοτικότητα. Έχουν καταγραφεί τη στιγμή, την οποία γράφεται αυτό το κείμενο, πάνω από 100.000.000 προσβεβλημένα άτομα παγκοσμίως και προφανώς, τα μη καταγεγραμμένα θα είναι πολύ περισσότερα. Παρά τη χαμηλή θνησιμότητα, ο απόλυτος αριθμός των θανάτων είναι υψηλός, πάνω από 2.000.000, επειδή η διασπορά του ιού είναι πολύ μεγάλη. Για τον ίδιο λόγο, ο αριθμός των βαρέων περιστατικών είναι επίσης πολύ μεγάλος. Βρισκόμαστε λοιπόν, ενώπιον μιας πολύ δύσκολα αντιμετωπίσιμης πανδημίας, με δεδομένο, ότι η ανοσία του πληθυσμού, προς το παρόν, δεν υπάρχει. Πρόκειται για μία πανδημία, η οποία εμφανίζεται μέσα στο ίδιο πολιτιστικό περιβάλλον με το AIDS και δεν υπάρχουν ασθενείς και μη ασθενείς με δεδομένο ότι οι πάντες μπορούν να προσβληθούν από τον ιό. Προφανώς, τα εθνικά συστήματα υγείας είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε συνθήκες καταστάσεις, όπου το έμφυχο υλικό και ο ιατρικός εξοπλισμός είναι επαρκής. Σε μια μαζική κατάσταση,

όπως η πανδημία, που αντιμετωπίζουμε σήμερα, στην οποία οι πάροχοι υπηρεσιών υγείας και ο εξοπλισμός είναι ανεπαρκείς, ποιοι θα απολάβουν των υπηρεσιών υγείας; Ποιος θα κρίνει και ποιος θα επιβάλει τις εκάστοτε αποφάσεις;

Οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα δεν ήταν πάντα οι ίδιες και διαφέρουν από τον τόπο και το χρόνο, στον οποίο αυτές λαμβάνονται (βλ. Ακινόσογλου Κ., *Βήμα Ιδεών*, Αύγουστος 2007). Στον τόπο μας, μια πρώτη επιλογή έχει γίνει με την απόφαση να εισάγονται στα νοσοκομειακά κέντρα αναφοράς οι σοβαρά νοσούντες και τα άτομα, που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Η επιλογή αυτή, σε συνδυασμό με τη λήψη των περιοριστικών μέτρων, οδήγησε κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος, σε δραστικό περιορισμό των προσβεβλημένων και των θανάτων από τη νόσο. Στο δεύτερο κύμα λόγω της μεγάλης αύξησης των προσβεβλημένων και νοσούντων ατόμων και παρά τον υπερδιπλασιασμό των διαθέσιμων κλινών ΜΕΘ, το ΕΣΥ έφτασε μεν στα όριά του, αλλά άντεξε. Επακόλουθο βέβαια, του μεγάλου αριθμού των προσβεβλημένων ατόμων είναι ότι δυστυχώς ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων έχει χάσει και συνεχίζει να χάνει τη ζωή του. Ωστόσο, σε άλλους τόπους, όπου δεν ελήφθησαν έγκαιρα τα περιοριστικά μέτρα, τα συστήματα δημόσιας υγείας δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στις έκτακτες ανάγκες, με αποτέλεσμα να βλέπουμε τις σοκαριστικές καταστάσεις μεταφοράς νεκρών με τα φορτηγά. Κάποιοι πεθαίνουν και κάποιοι επιζούν, είναι μόνο ο ιός, ο οποίος κάνει αυτή την επιλογή; Κατά τη γνώμη μου όχι. Ειδικά στις ΗΠΑ και μάλιστα στην εποχή Τραμπ, σημαντικός παράγοντας επιλογής είναι και το ποιος έχει πρόσβαση και σε ποιο βαθμό στο σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας.

Peter Bruegel, «Ο Ορίαμβος του Θανάτου», 1562 (για τη «μάχη πανώλη» του 14ου αιώνα).

Ασφαλώς, τα περιοριστικά μέτρα είχαν δυσάρεστες συνέπειες όχι μόνο στην οικονομία, αλλά και στην ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων. Ακούγονται φωνές ότι τα περιοριστικά αυτά μέτρα δεν έχουν συνταγματικό έρεισμα και ότι οδηγούν στην κατάργηση θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων. Το ίδιο επιχείρημα χρησιμοποίησαν οι Τραμπ και Τζόνσον, για να μην τα επιβάλουν με τα γνωστά τραγικά αποτελέσματα. Τα κρίσιμα αυτά θέματα συζητούνται από διαπρεπείς νομικούς και συνταγματολόγους στην ενότητα *Πανδημία, Θεμελιώδη Δικαιώματα και Δημοκρατία η Πρόκληση του Εμβολιασμού*. Ωστόσο, ας μου επιτραπεί, να εκφράσω τη γνώμη ότι εφόσον τούτα τα μέτρα έχουν περιορισμένη διάρκεια, που ορίζεται από τα επιδημιολογικά δεδομένα, οι παραπάνω αιτιάσεις δεν ευσταθούν.

Μία πανδημία/επιδημία προσβάλλει κατεξοχήν τους παρόχους υπηρεσιών υγείας. Ηδη, χιλιάδες επιστήμονες νοσούν από HIV, φυματίωση, ηπατίτιδα Β ή C εξαιτίας επαγγελματικών ατυχημάτων. Αποτέλεσμα τούτου είναι ότι σε περιόδους κρίσης, έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα αποχής από την εργασία με πρόσφατο παράδειγμα αυτό του SARS, όπου αρκετά νοσοκομεία στην Κίνα παρέλυσαν, λόγω απουσίας του προσωπικού τους. Ωστόσο, στον τόπο μας οι επαγγελματίες υγείας, μεταξύ αυτών και φοιτητές/φοιτήτριές μου, ασκούν στο ακέραιο τα καθήκοντά τους, αψηφώντας τους κινδύνους από τη λοιμώδη νόσο. Σκέφτομαι συνεχώς τις ηρωικές προσπάθειες αυτών των ανθρώπων, οι οποίοι βρίσκονται στη πρώτη γραμμή της μάχης. Σκέφτομαι την εξαιρετική δουλειά, που κάνουν στο δικό μας Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο. Τους ευχαριστώ και τους εύχομαι να βγουν αλώβητοι.

Η δημιουργία των εμβολίων και η έναρξη των εμβολιασμών είναι η αρχή για τη μετάβαση σε μια άλλη φάση εκδήλωσης των επιδημιών τύπου Covid-19, παρόμοια με αυτή της γρίπης, όπου για την αντιμετώπισή τους θα πρέπει να επαναλαμβάνεται ο εμβολιασμός κατά τακτά χρονικά διαστήματα, ιδίως από άτομα υψηλού κινδύνου. Η δημιουργία των εμβολίων σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα και με το υψηλό επίπεδο προστασίας, το οποίο παρέχουν, αποτελεί ένα μέγιστο επίτευγμα της συνεργασίας βιοτεχνολογίας και βιοπληροφορικής. Ωστόσο, στη βάση αυτού του επιτεύγματος βρίσκεται η θεμελιώδης επιστημονική έρευνα, που επιδιώκει την κατανόηση της δομής και της λειτουργίας των βιολογικών οργανισμών από τους ιούς μέχρι τον άνθρωπο. Της έρευνας δηλαδή, που έχει στόχο της τη γνώση. Ασφαλώς, η ανάπτυξη εμβολίων και φαρμάκων απαιτεί την παράλληλη ανάπτυξη της λεγόμενης εφαρμοσμένης έρευνας. Καθοριστικό ρόλο στην εφαρμοσμένη έρευνα παίζει η εξαιρετικά περίπλοκη διαδικασία των κλινικών μελετών με τα ηθικά θέματα, τα οποία προφανώς, προκύπτουν από αυτές. Ωστόσο, παρά το σωτήριο για την ανθρωπότητα επίτευγμα της θεμελιώδους έρευνας και

τεχνολογίας, οι μεταφυσικές, ψευδοεπιστημονικές, συνωμοσιολογικές φωνές, οι οποίες αντιτίθενται στον ορθό λόγο συνεχίζουν να παίζουν τον εξαιρετικά επικίνδυνο ρόλο τους.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προαγορά των εμβολίων και τη κατανομή τους στις χώρες – μέλη ήταν παρά τα προβλήματα που υπάρχουν μια πολύ σωστή απόφαση. Ίσως, η πιο σωστή που πάρθηκε ποτέ από την ΕΕ. Αν δεν συνέβαινε, τα μικρότερα και φτωχότερα κράτη – μέλη θα είχαν εξαιρετικά μεγάλα προβλήματα ως προς την προμήθεια των εμβολίων και ως προς το κόστος της αγοράς τους. Σημειώνω ότι στην απόφαση περιλαμβάνεται και η πρόβλεψη παροχής εμβολίων και στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και στις Μεσογειακές χώρες της Αφρικής. Παραμένει, ωστόσο, το τεράστιο πρόβλημα του εμβολιασμού των κατοίκων της υποσαχάριας Αφρικής. Θεωρώ ότι τα εμβόλια σαν αυτό της Johnson and Johnson, για πολλούς λόγους, είναι τα μόνα κατάλληλα για τις χώρες αυτές και θα πρέπει ο ΠΟΥ να αναλάβει πρωτοβουλίες για τη διάθεση των εμβολίων αυτών στους πολίτες αυτών των χωρών και όχι μόνο στις διοικητικές και οικονομικές ελίτ.

Ασφαλώς, η ανάπτυξη των εμβολίων δεν αναιρεί την ανάγκη ανάπτυξης νέων αποτελεσματικών φαρμάκων, τα οποία δεν θα έχουν σοβαρές παρενέργειες. Κατά τη γνώμη μου, η θεραπεία με μονοκλωνικά αντισώματα μπορεί να έχει πολύ καλά αποτελέσματα χωρίς σοβαρές παρενέργειες, ακόμη και σε ανοσοκατεσταλμένους ασθενείς. Οι τεχνικές ανάπτυξης μονοκλωνικών αντισωμάτων υπάρχουν ήδη, από τα τέλη της δεκαετίας του 1970. Από τη προσωπική μου εμπειρία, μπορώ να πω ότι είναι μια επίπονη διαδικασία που δημιουργεί ερωτήματα για το πόσο μαζική μπορεί να είναι η παραγωγή τους με τα επακόλουθα και ως προς το κόστος του φαρμάκου.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι στο μέλλον θα υπάρξουν πανδημίες με χαρακτηριστικά παρόμοια ή και χειρότερα με αυτά που ζούμε σήμερα. Επομένως, αδήριτη είναι η ανάγκη της δημιουργίας ενός

νέου ΕΣΥ, το οποίο θα μπορεί να καλύπτει τις υγειονομικές ανάγκες του πληθυσμού της χώρας σε έκτακτες και μη συνθήκες. Ένα ΕΣΥ που θα στηρίζεται σε έναν εξαιρετικά σοβαρό σχεδιασμό, τον οποίο θα πραγματοποιήσουν Έλληνες, ενδεχομένως και ξένοι επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση. Έναν σχεδιασμό, ο οποίος δεν θα προσβλέπει στην ικανοποίηση ποικίλων συμφερόντων. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά δύσκολο εγχείρημα. Πιστεύω ότι βασικός πυλώνας αυτού του νέου ΕΣΥ θα είναι η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Τούτο θα στηρίζεται στην ανάπτυξη υψηλού επιπέδου Κέντρων Υγείας, η τοπογραφική κατανομή των οποίων θα είναι αποτέλεσμα χωροταξικών μελετών και θα διαθέτουν σύγχρονο εργαστηριακό εξοπλισμό. Εκεί, θα εργάζονται με αποκλειστική απασχόληση ειδικά εκπαιδευμένοι επιστήμονες και στην αντιμετώπιση λοιμωδών νοσημάτων, άλλοι επιστήμονες πολλών ειδικοτήτων (ιατροί, νοσηλευτές, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κτλ). Πιστεύω ότι οι ιατρικές σχολές και οι σχολές νοσηλευτικής θα πρέπει να εισάγουν στα προγράμματα σπουδών τους την εκπαίδευση των φοιτητών τους σε Κέντρα Υγείας, οι δε ιατροί, οι οποίοι θα εργασθούν εκεί, θα πρέπει να καλύπτουν μεγάλη κλίμακα ειδικοτήτων και ψυχιάτρων συμπεριλαμβανομένων. Είναι προφανές ότι σε ένα νέο ΕΣΥ πρέπει να ενταχθεί η αντιμετώπιση των ψυχιατρικών ασθενών σε δομές, οι οποίες δεν θα εμπεριέχουν το άσυλο.

Τέλος, θεωρώ ότι η Ευρώπη θα πρέπει πλέον να δημιουργήσει μηχανισμούς ενιαίας αντιμετώπισης των ζητημάτων της υγείας και της προστασίας των πολιτών από τις εξαιρετικά δυσάρεστες συνέπειες καταστάσεων σαν και αυτή, την οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα. Ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Υγείας; Γιατί όχι.

John William Waterhouse, «Μαγεμένος κήπος», 1917
(Πίνακας εμπνευσμένος από το Δεκάημερο του Βοκάκιου:
Ειδυλλιακές μέρες στην εξοχή προς αποφυγή της
πανώλης που θέριζε τους κατοίκους της πόλης).

από τη

ζωή

της πανεπιστημιακής
κοινότητας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΨΕΥΔΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ SPOTIT: COMBATTING FAKE NEWS IN SOCIAL MEDIA

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ, ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διεθνής έρευνα δείχνει ότι πολλοί από εμάς που χρησιμοποιούμε τα κοινωνικά δίκτυα κάποια στιγμή, αθελά μας, έχουμε συμβάλει στην εξάπλωση ψευδών ειδήσεων, με τη χρήση του «Like» ή την αναπαραγωγή κειμένων. Το Πανεπιστήμιο Πατρών συμμετέχει σε μια νέα ευρωπαϊκή πρωτοβουλία που στοχεύει στην καταπολέμηση της εξάπλωσης της παραπληροφόρησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Το έργο «SPOTit: Combatting Fake News in Social Media» εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης, ώστε οι νέοι να λαμβάνουν ορθές αποφάσεις σχετικά με το περιεχόμενο που συναντούν στα κοινωνικά μέσα. Το έργο ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2021 και υλοποιείται με εταίρους από την Εσθονία, Κύπρο, Ιρλανδία, Ελλάδα, και τη Σλοβενία.

Η ομάδα του SPOTit θα αναπτύξει χρήσιμα και καινοτόμα εργαλεία –π.χ., Εκπαιδευτικό Πακέτο, Μαζικό Ανοιχτό Ηλεκτρονικό Μάθημα (MOOC), Ψηφιακά Δωμάτια Απόδρασης– για την καταπολέμηση των ψευδών ειδήσεων. Τα εργαλεία αυτά θα υποστηρίξουν εκπαιδευτές νέων να αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες για ενημέρωση και ευασθητοποίηση. Τα Ψηφιακά Δωμάτια Απόδρασης θα βοηθήσουν τους νέους να ενημερωθούν και να αναπτύξουν δεξιότητες γύρω από τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης, την επίλυση προβλημάτων, και την κριτική σκέψη, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για την επίλυση μιας σειράς γρίφων. Η υλοποίηση του έργου βασίζεται σε συμμετοχικές μεθόδους προσανατολισμένες σε νέους σε αλληλεπίδραση με τους εκπαιδευτές νέων. Για τον λόγο αυτό, κατά τη διάρκεια του έργου, θα συσταθεί ειδική Επιτροπή Νέων του SPOTit.

Το έργο θα στηριχθεί σε πρόσφατα εργαλεία στις ΤΠΕ και λογισμικά ανοιχτού κώδικα. Οι νέοι ενήλικες (ηλικίας 18-35 ετών) θα έχουν την ευκαιρία να βελτιώσουν τις δεξιότητες γραμματισμού τους στα μέσα ενημέρωσης, να ασχοληθούν με την πρακτική του vlogging, και με καινοτόμες πρακτικές ηλεκτρονικής μάθησης. Το SPOTit στοχεύει να προσεγγίσει άμεσα και έμμεσα περίπου 2.000 άτομα κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του και περισσότερα από 5000 άτομα μακροπρόθεσμα. Τον συντονισμό του έργου εκ μέρους του Πανεπιστημίου Πατρών έχει η Δήμητρα Παπαδημητρίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Co-Funded by
the Erasmus+ Programme of
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 2020-3-EE01-KA205-093332

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΤΥΡΦΩΝΕΣ ΣΤΟ ΤΡΟΠΙΚΟ BRUNEI DARUSSALAM

Γ. ΔΡΟΥΚΑΣ, Κ. ΠΕΡΛΕΡΟΣ, Κ. ΧΡΗΣΤΑΝΗΣ, Σ. ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Πριν από έναν χρόνο, τον Φεβρουάριο 2020, η ερευνητική ομάδα **Ενεργειακών Πρώτων Υλών του Τμήματος Γεωλογίας** βρέθηκε στο Σουλτανάτο Brunei Darussalam, στη Νήσο Βόρνεο, για τρεις εβδομάδες, στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας με το **Universiti Brunei Darussalam (UBD)**.

Αντικείμενο της συνεργασίας είναι η μελέτη των ενεργών τροπικών τυρφώνων που εξαπλώνονται σχεδόν σε όλη την έκταση του Μπρουνέι, με στόχο αφενός τον καθορισμό των γεωλογικών διεργασιών που έλαβαν χώρα κατά τον σχηματισμό τους, αφετέρου την υποβολή προτάσεων για την προστασία τους.

Οι τυρφώνες συνιστούν σημαντικό αντικείμενο έρευνας για την ευρύτερη επιστημονική κοινότητα, καθώς αποτελούν ευαίσθητα οικοσυστήματα υψηλής σπουδαιότητας: φιλοξενούν πλούσια πανίδα και χλωρίδα και θεωρούνται τεράστιες αποθήκες άνθρακα, ενώ η τύρφη αποτελεί ενεργειακό καύσιμο και πρώτη ύλη για διάφορες βιομηχανικές και εμπορικές χρήσεις (παρασκευή εδαφοβελτιωτικών, παραγωγή χημικών προϊόντων). Τα τελευταία χρόνια οι τυρφώνες απασχολούν ολοένα και περισσότερο τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, κυρίως αναφορικά με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και μεθανίου και ως εκ τούτου τον έλεγχο των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα. Συνεπώς, ολοένα και περισσότερες έρευνες που αφορούν στην προστασία και τη βιώσιμη διαχείριση αυτών των εξαιρετικά εύθραυστων οικοσυστημάτων, δημοσιεύονται στα διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Στη ΝΑ Ασία αναπτύσσονται τα πιο σημαντικά τροπικά τυρφογενετικά οικοσυστήματα του πλανήτη. Παρόλα αυτά, εσφαλμένες πολιτικές διαχείρισης τα τελευταία 25 χρόνια προκαλούν συχνά την ανάφλεξη του οργανικού υλικού, δηλαδή της τύρφης, με αποτέλεσμα την απελευθέρωση τεράστιων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Διάφορα οικοσυστήματα του Brunei Darussalam

Δασοτυφώνας με *Shorea* sp.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας πεδίου, η οποία έλαβε χώρα από 5-22.2.2020, καταγράφηκαν και χαρτογραφήθηκαν οι τροπικοί τυρφώνες που εξαπλώνονται σχεδόν σε όλη την έκταση της χώρας είτε μέσα σε πανέμορφα, δύσβατα ή και απροσπέλαστα τροπικά δάση είτε σε κοίτες ποταμών και λιμνών. Δειγματοληπτικά διατρήματα πραγματοποιήθηκαν σε τρεις κύριες περιοχές, αυτές των Tutong, Belait & Temburong, οι οποίες συνιστούν τα πιο ενδιαφέροντα τροπικά ενδιαίτηματα του Μπρουνέι, με εκτεταμένα λιμναία και δελταϊκά συστήματα καθώς και τροπικά δάση. Τροπικά δάση, τα οποία αποτελούνται κυρίως από δέντρα του γένους *Shorea* sp., διάφορα κυπεροειδή και φτέρες. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα συνεισφέρουν στην αποτελεσματική προστασία και την ορθή διαχείριση αυτών των σημαντικά εύθραυστων οικοσυστημάτων.

Την επιστημονική ομάδα του ΠΠ που εργάζεται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, απαρτίζουν ο Καθηγητής Κίμων Χρηστάνης, ο Αναπληρωτής Καθηγητής Σταύρος Καλαϊτζίδης, ο Υποψήφιος Διδάκτορας Κωνσταντίνος Περλέρος και ο Μεταπτυχιακός Φοιτητής Γιώργος Δρούκας. Η επιστημονική ομάδα του UBD αποτελείται από τον Αναπληρωτή Καθηγητή Βασίλη Τσικούρα, την Δρ. Έλενα Υφαντή, τον μεταπτυχιακό φοιτητή Muhammad Syazwan Bin Omar και τον προπτυχιακό φοιτητή Muhammad Affi Syazwan Bin Mohammad Sofian.

Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι τα τροπικά δάση αποτελούν καταφύγιο για πολλά άγρια ζώα, όπως πιθήκους, κροκόδειλους, φίδια, αιλουροειδή, πτηνά και περίεργα έντομα, ενώ φύονται και κάποια τοξικά φυτά. Για την αποφυγή των κινδύνων από «ανεπιθύμητες» συναντήσεις, καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας υπαίθρου την ερευνητική ομάδα καθοδηγούσε και προστάτευε επίλεκτη μονάδα της Βασιλικής Αστυνομίας του Μπρουνέι, καθώς επίσης και δασοφυλάκες του πάρκου Tasek Merimbun Heritage Park.

Η ερευνητική ομάδα και η ομάδα υποστήριξης στο Tasek Merimbun Heritage Park

Η ερευνητική ομάδα επί το έργον

Εκτός από τους κινδύνους που εγκυμονούν τα τροπικά δάση, η επιστημονική ομάδα ΠΠ έπρεπε να αντιμετωπίσει και τον κίνδυνο της εξάπλωσης του Covid-19 σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού, μιας και το σχεδόν 24ωρο ταξίδι προς τη νοτιοανατολική Ασία έγινε την περίοδο, που ξέσπασε η πανδημία.

Παρόλες τις δυσκολίες και τους κινδύνους, με τους οποίους ήρθαν αντιμέτωποι τα μέλη της ομάδας, το ταξίδι στο Μπρουνέι δεν μπορεί να μην χαρακτηριστεί ως μια μοναδική και συναρπαστική εμπειρία ζωής και αυτό χάρη στα μοναδικά τοπία, τον διαφορετικό λαό, την ενδιαφέρουσα ιστορία του Σουλτανάτου, καθώς επίσης τη νοοτροπία και κουλτούρα, τόσο διαφορετικές από εκείνες της Ελλάδας.

Γεύτηκαν μοναδικά, ενδιαφέροντα και παραδοσιακά πιάτα της Ασιατικής κουζίνας, όπως το Ambuyat, μία «σάλτσα», η οποία φτιάχνεται από το νέκταρ ενός τροπικού φοίνικα, με χαρακτηριστικό γνώρισμα την υφή της, η οποία θα χαρακτηριζόταν ίδια με αυτήν της άγευστης ζελατίνης! Τροπικά φρούτα, όπως καρύδες, snakeskin fruit (*Salacca zalacca*), rambutan (*Nephelium lappaceum*), τα μοναδικά πρωινά της Μαλαισίας, τα παραδοσιακά ασιατικά sushi, καθώς επίσης για τους πιο τολμηρούς της παρέας, τα ιδιαίτερα καυτερά πιάτα της Ασιατικής κουζίνας, δεν θα μπορούσαν να μην συμπεριλαμβάνονται στις γεύσεις του ταξιδιού.

Εκτός από τις εξαιρετικές γεύσεις, τυχεροί στάθηκαν επίσης γιατί είχαν την ευκαιρία να δουν διάφορα μνημεία, όπως το παλάτι του Σουλτάνου και ισλαμικά τεμένη, καθώς επίσης να περπατήσουν σε τροπικά δάση και να παρατηρήσουν τα ζώα και πτηνά διασχίζοντας τους ποταμούς που εξαπλώνονται σχεδόν σε όλη την έκταση του Σουλτανάτου του Μπρουνέι.

Δείτε επίσης:

<https://www.youtube.com/watch?v=uuhtkWKtDAQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=qz-osKDfiU&t=1s>

Γεωτουρισμός στο Brunei Darussalam.

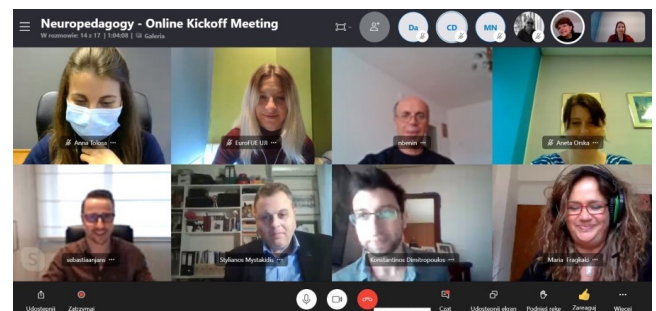

Στις 17-18 Νοεμβρίου 2020 έλαβε χώρα η εναρκτήρια συνάντηση του διεθνούς έργου “**Νευροπαιδαγωγική**” (**Neuropedagogy**), το οποίο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ ΚΑ2. Στο έργο συμμετέχουν εταίροι από Πολωνία, Ισπανία, Βουλγαρία, Βέλγιο και Ελλάδα, με την τελευταία να εκπροσωπείται από το Πανεπιστήμιο Πατρών και συγκεκριμένα, από διεπιστημονική ομάδα του Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής (ΤΜΗΥΠ) και του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΑΠΗ).

Σκοπός του έργου συνολικής διάρκειας 2 ετών είναι η επιμόρφωση των μελών διδακτικού προσωπικού της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, μέσω πρωτοποριακών παιδαγωγικών μεθόδων, βασισμένων στη Νευροεπιστήμη (*Neuroscience*), όπως:

- Συνθετικές Εργασίες (Project Based Learning)
- Ανεστραμμένη Τάξη (Flipped Classroom Learning)
- Συνεργατική Μάθηση (Cooperative learning)
- Παιχνιδοποίηση (Gamification)
- Σχεδιαστική Σκέψη (Design Thinking)

Το έργο **Neuropedagogy** περιλαμβάνει τρεις φάσεις: Στην πρώτη φάση θα διεξαχθεί έρευνα για την εφαρμογή της Νευροεπιστήμης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Στη δεύτερη φάση θα αναπτυχθούν καινοτόμες μεθοδολογίες διδασκαλίας και μάθησης στο πλαίσιο της Ανώτατης Εκπαίδευσης, βασισμένων στη Νευροεπιστήμη. Στην τρίτη και τελευταία φάση, το Πανεπιστήμιο Πατρών θα ηγηθεί της ανάπτυξης συνεργατικής διαδικτυακής πλατφόρμας, η οποία θα υποστηρίξει την ίδια την Κοινότητα Πρακτικής (Community of Practice), καθώς και τα ψηφιακά εξ αποστάσεως επιμορφωτικά μαθήματα του διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ, τα οποία θα λάβουν μέρος στην επιμόρφωση.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του έργου, τουλάχιστον 180 διδάσκοντες στην Ανώτατη Εκπαίδευση θα επιμορφωθούν εξ αποστάσεως σε διδακτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, βασισμένες στη Νευροεπιστήμη, έχοντας την ευκαιρία να συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Πρακτικής, ανταλλάσσοντας αφενός απόψεις και εμπειρίες και αφετέρου διεξάγοντας ερευνητικό έργο στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους ανάπτυξης. Στο τελευταίο στάδιο του Έργου θα πραγματοποιηθούν 5 εκδηλώσεις ευρείας εμβέλειας στις χώρες συμμετοχής, στις οποίες θα παρουσιαστούν από τους συμμετέχοντες τα αποτελέσματα των δράσεων που θα έχουν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια του Έργου.

Ενδιαφερόμενες/οι, όπως μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΣΕΠ Ελληνικών Πανεπιστημίων, που επιθυμούν να ενημερώνονται τακτικά για την πορεία του έργου, αλλά και να συμμετέχουν στις ερευνητικές κι επιμορφωτικές του δράσεις, μπορούν να επικοινωνήσουν με την ομάδα του έργου στο email neuropedagogy@upatras.gr.

Η ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου Πατρών απαρτίζεται από τη Δρ. Μαρία Φραγκάκη, μέλος ΕΔΙΠ και Επιστημονική Υπεύθυνη του Έργου (ΤΕΕΑΠΗ), τον Καθηγητή Ιωάννη Χατζηλυγερούδη, Αναπληρωτή Επιστημονικό Υπεύθυνο (ΤΜΗΥΠ), τον Δρ Στυλιανό Μυστακίδη, Εξειδικευμένο Ερευνητή και τον Υπ. Διδάκτορα και Ερευνητή Δημητρώπουλο Κωνσταντίνο (ΤΜΗΥΠ).

ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ VS. ΠΑΝΔΗΜΙΑ, 1-0

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Πώς οφείλουν να διαχειριστούν οι φοιτητές/τριες αυτή την περίοδο, στην οποία αναγκάζονται να μείνουν μακριά από τις πανεπιστημιακές αίθουσες, τους συμφοιτητές τους και από την φοιτητική ζωή;

Η οικονομική κρίση, η οποία έχει βυθίσει εδώ και χρόνια όλο τον πλανήτη και η νέα παράμετρος των προβλημάτων της πανδημίας, η οποία έχει ανακύψει, με τα εμφανή και αναδυόμενα προβλήματα, έχει βυθίσει σε απόγνωση πολλούς φοιτητές/τριες, για την επαγγελματική τους ένταξη και εξέλιξη στην αγορά εργασίας.

Οι φοιτητές/τριες αποτελούν την ηλικιακή ομάδα, η οποία μέχρι πρότινος χαρακτηριζόταν από αισιοδοξία και όνειρα. Δικαίως, αισθάνονται απογοητευμένοι για το μέλλον και την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Δικαίως, αισθάνονται ότι βρίσκονται σε ένα σταυροδρόμι αποφάσεων, το οποίο δεν φαίνεται να οδηγεί κάπου.

Σε κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα, σύμφωνα με τον νόμο 4485/2017, προβλέπεται η **σύσταση και λειτουργία υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών με σκοπό:**

- Την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση.
- Την ενημέρωσή τους για τη λειτουργία του Ιδρύματος.
- Την υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία ή φοιτητών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.
- Παράλληλα, με τον Οργανισμό κάθε Ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία υπηρεσίας πληροφόρησης για ζητήματα σταδιοδρομίας, καθώς και υπηρεσία συμβουλευτικής σταδιοδρομίας, για την υποστήριξη φοιτητών.
- Μέλη ΔΕΠ ασκούν καθήκοντα συμβούλων σπουδών, παρακολουθώντας ταυτόχρονα, την περαιτέρω επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

Οι Δομές Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ) των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης περιλαμβάνουν:

- Γραφεία Διασύνδεσης
- Γραφεία Πρακτικής Άσκησης

Τα παραπάνω παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής με στόχο, την υποστήριξη των φοιτητών και αποφοίτων κατά τη μετάβασή τους από την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην αγορά εργασίας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον νόμο 4009/2011, σε κάθε Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο του Γραφείου Διασύνδεσης, παρέχονται **υπηρεσίες πληροφόρησης για ζητήματα σταδιοδρομίας**, καθώς και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας για την υποστήριξη των φοιτητών:

- Στη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων.
- Σε ζητήματα επιλογής σταδιοδρομίας ή/και περαιτέρω σπουδών.
- Στην εξεύρεση εργασίας.

Καλό λοιπόν είναι ένας/μια φοιτητής/τρια, ο/η οποίος/-α αντιλαμβάνεται ότι δυσκολεύεται να πάρει επαγγελματικές ή σπουδαστικές αποφάσεις να απευθυνθεί σε θεσμοθετημένους φορείς του Πανεπιστημίου, όχι για να του δώσει έτοιμες συμβουλές και υποδείξεις, αλλά και να τον/την καθοδηγήσει έμμεσα, για να δραστηριοποιηθεί και να καταλήξει από μόνος/η του/της προς την σωστή επιλογή.

Η ιστορία έχει δείξει ότι μέσα από όλες τις κρίσεις επέρχεται μια ταχεία ανάπτυξη, για να μπορέσει να επανέλθει μια κανονικότητα. Μια κανονικότητα, όμως, με νέες παραμέτρους και δεδομένα. Οι φοιτητές/τριες αυτοί που οφείλουν να κάνουν για τον εαυτό τους και την κοινωνία, η οποία θα τους παραδώσει τη σκυτάλη την κοινωνικο-οικονομική, είναι να παραμείνουν με αισιοδοξία και όνειρα. Την εξ αποστάσεως εκπαίδευση πρέπει να τη δουν ως ευκαιρία προσαρμογής σε νέα δεδομένα χωρίς όρια. Δεν πρέπει να έχουν στο μυαλό τους ποια θα είναι η εργασία, την οποία θα κάνουν, αλλά σε ποια εργασία θα είναι καλοί και αποδοτικοί, οπότε και πετυχημένοι. Στην περίοδο αυτή, είναι καλό να καταλάβουν ότι καμία εργασία δεν μπορεί να τους εξασφαλίσει, αν δεν γίνουν καλοί σε αυτήν.

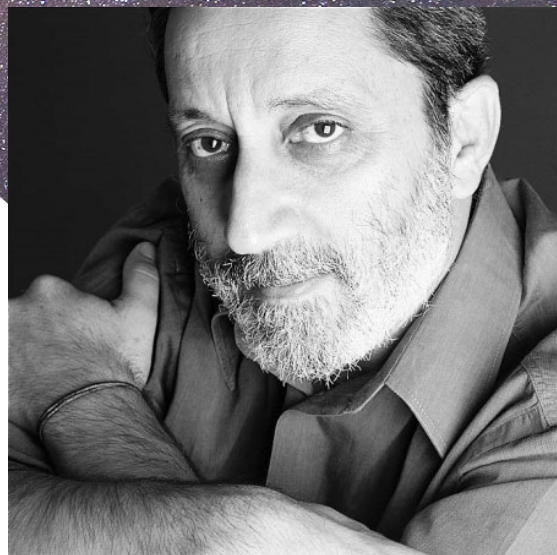
Τι κινήσεις λοιπόν πρέπει να κάνουν οι εν ενεργεία φοιτητές/τριες για ένα επιτυχημένο μέλλον; Το κλειδί της επιτυχίας είναι να αντιληφθούν τι σημαίνει επιτυχημένο μέλλον για τους/τις ίδιους/ες. Ο εγκλεισμός στο σπίτι πέρα από τις γνωστές απογοητεύσεις, τις οποίες και προσέφερε, αποτέλεσε τόπο σκέψης και αυτογνωσίας. Οι φοιτητές/τριες έχουν την ευκαιρία να σκεφτούν με αισιοδοξία το μέλλον τους βάση της φοιτητικής τους ιδιότητας.

Μια αλληλουχία σκέψεων, την οποία σου προτείνουμε είναι:

- Μελέτησε καλά το πρόγραμμα σπουδών σου, δες από τα επιλογής μαθήματα, ποια σε ενδιαφέρουν και προσπάθησε να φτιάξεις ένα πρόγραμμα σπουδών προσαρμοσμένο σε εσένα και τις δεξιότητες, τις οποίες θέλεις να αποκομίσεις. Σε περίπτωση κατευθύνσεων, μελέτησε αρκετά τα μαθήματα, τα οποία προσφέρονται. Είναι πολύ σημαντικό να δημιουργήσεις το πρόγραμμα, το οποίο σε ενδιαφέρει πραγματικά, γιατί έτσι θα αγαπήσεις τον τομέα σπουδών σου και αυτό θα φανεί χρήσιμο στην επαγγελματική σου εξέλιξη. Όσο περισσότερο παρακολουθείς μαθήματα, τα οποία σε ενδιαφέρουν, τόσο περισσότερο εμβαθύνεις σε αυτά.
- Μέσα από το πρόγραμμα σπουδών σου, αφού έχεις αποφασίσει τον τομέα, ο οποίος σε ενδιαφέρει, ξεκίνησε να ψάχνεις για μεταπτυχιακή εξειδίκευση. Καλό είναι να ενημερωθείς για τους τίτλους όλων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων, τα οποία υπάρχουν στην Ελλάδα. Αυτό θα σου δημιουργήσει μια κριτική σκέψη, για το τι ζητάει η αγορά εργασίας. Μετά, αφού επιλέξεις τα μεταπτυχιακά που σε ενδιαφέρουν, μελέτησε περισσότερα τα μαθήματα, τα οποία προσφέρονται σε αυτά. Η σωστή εξειδίκευση είναι η έξυπνη επιλογή. Όταν λέμε σωστή εξειδίκευση όμως, θα πρέπει να αντιληφθείς ποια είναι η σωστή για εσένα, σε ποια θα ήσουν καλός και δημιουργικός. Και όλα τα άλλα θα έρθουν μόνα τους...

Univer City

ΠΩΣ ΖΕΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΕΝΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΕΚΤΟΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ.

Ο ΧΡΟΝΟΣ, ΤΟ ΒΙΩΜΑ ΚΑΙ Η ΑΜΦΙΘΥΜΗ ΣΧΕΣΗ ΕΝΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ.

ΚΩΣΤΑΣ ΛΟΓΑΡΑΣ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ - ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

Τα πολύβουα μητροπολιτικά κέντρα, το Παρίσι, η Νέα Υόρκη, το Λονδίνο ή η Αθήνα για τα καθ' ημάς, θεωρούνται – και, κατά κανόνα, είναι – ο φυσικός χώρος, η κεντρική σκηνή, όπου διαδραματίζονται όλα τα σημαντικά γεγονότα. Στη φαντασία όσων βρίσκονται μακριά από το θέατρο αυτό των εξελίξεων, οι καταστάσεις μεγεθύνονται, τα πράγματα διογκώνονται και παίρνουν τεράστιες διαστάσεις. Πολύ περισσότερο στη μυθοπλαστική φαντασία ενός συγγραφέα. Αισθάνεται ότι κάπου γίνονται διεργασίες, κάποιιοι σχεδιάζουν, εξυπηρετούνται, ενημερώνονται κι αυτός απουσιάζει.

Μπορεί να είναι κι έτσι. Και ο συγγραφέας που ζει στα περιορισμένα και περιοριστικά όρια της πόλης του, βλέπει την ευκαιρία να χάνεται. Είναι έξω από τη διαδικασία των δημόσιων σχέσεων, της προώθησης και της προβολής· πολύ μακριά από τις γνωριμίες και τις διασυνδέσεις. Χρήσιμα ως ένα βαθμό είν' όλα αυτά και δεν απέχουν από την αλήθεια, αλλά συγχρόνως χρονοβόρα, φοβάμαι, και φθαρτικά. Αποβαίνουν αρνητικά τόσο στη διαδικασία όσο και στην ουσία του λογοτεχνικού έργου. Εννοώ ότι η γραφή απαιτεί χρόνο και το πραγματικό παιχνίδι της λογοτεχνικής δημιουργίας δεν παίζεται, κατά τη γνώμη μου, στα επιφανή, αλλά κερδίζεται στην ουσία, στην ποιότητα της γραφής, τη συνυφασμένη απολύτως με την έννοια του χρόνου: η δομή, η επεξεργασία της γλώσσας, η ενσωμάτωση στοιχείων, πισωγυρίσματα για έλεγχο, αλλά και η μετάβαση από σκηνή σε σκηνή ή απλώς από χώρο σε χώρο και απ' τον λόγο ή τη δράση ενός ήρωα στον άλλο απαιτούν το χρόνο τους. Πρέπει, να τους δώσει κανείς το επιβαλλόμενο χρονικό διάστημα να υπάρξουν μέσα στο πλαίσιο της λογοτεχνικής δημιουργίας.

Αυτοί οι συμβατικοί και εναλλασσόμενοι λογοτεχνικοί χρόνοι έχουν πολύ μεγάλη σχέση με τους πραγματικούς χρόνους στην καθημερινή ζωή. Όσο με αφορά, αισθάνομαι την ανάγκη (ψυχολογική να τη πω; φυσική;) να βιώνω τα πράγματα αργά προκειμένου να παίρνω πνοή, να ζυμώνονται εντός μου, να κατανοούνται και να γίνονται συνείδηση. Μια συνείδηση, που θα αποτελέσει τελικά πρωταρχικό στοιχείο της λογοτεχνικής μου ύλης.

Η ζωή όμως σ' ένα τεράστιο αστικό κέντρο αποσπά από τον στόχο της γραφής και ροκανίζει απελπιστικά το χρόνο. Ο τρόπος που βιώνει κανείς τον χρόνο σε μια πολύβουη πόλη είναι αντιστρόφως ανάλογος προς τον τρόπο που βιώνεται ο χρόνος εκτός των τειχών. Εδώ, ο χρόνος κυλάει με τέτοιους ρυθμούς, που προλαβαίνεις να συνειδητοποιήσεις το πέρασμά του – πράγμα που επηρεάζει την εξέλιξη της γραφής από κάθε άποψη. Οι φράσεις, η στίξη, τα διαστήματα υπακούν σε ρυθμούς προσωπικούς, όχι σε αλλότριους παράγοντες ούτε σε ανέλεγκτους ρυθμούς που επιβάλλει ένας χώρος. – Και χωρίς να διεκδικώ την ορθότητα των εκτιμήσεών μου ή την ευρύτερη αποδοχή τους, θαρρώ, ότι πολλά έργα από τη σύγχρονη λογοτεχνική παραγωγή έχουν αυτά τα «βιαστικά» χαρακτηριστικά, τα οποία προσιδιάζουν μάλλον στη δημοσιογραφική γλώσσα –.

Μιλώ για τον τρόπο με τον οποίο εκλαμβάνω την έννοια του χρόνου ο ίδιος και δέχομαι τις επιρροές του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο εργάζομαι εγώ, προσωπικά. Είμαι σίγουρος πως αν ζούσα στην Αθήνα ή στη Νέα Υόρκη, δεν θα είχα κάνει πράγματα. Η ζωή της πόλης, οι δρόμοι της θα με είχαν συνεπάρει στη δίνη τους. Ο

χρόνος μου θα μοιραζόταν ανάμεσα στην διάχυση τής καθημερινότητας και στην προσπάθεια να συμμαζέψω τα κομμάτια μου.

Υπάρχει και μια άλλη, φαινομενικά και μόνον ασήμαντη πτυχή, την οποία πρέπει να φωτίσω: δεν μπορεί ένας μοναχικός άνθρωπος – και η συγγραφική δραστηριότητα είναι μοναχική διαδικασία – να επιδιώκει διασυνδέσεις και να αναλώνεται σε δημόσιες σχέσεις. Η αναγκαία απόσταση από τα πράγματα που απαιτεί η γραφή υποσκάπτεται μοιραία από έναν λόγο πληθωριστικό. Οι σκοπιμότητες, η συμβατικότητα των τυπικών σχέσεων, η υπερχειλιζούσα έκφραση που οι κοινωνικές αυτές προσεγγίσεις απαιτούν φιλοφρονήσεις και λόγια κλισέ που δεν απέχουν πολύ από την κολακεία, θολώνουν την καθαρότητα του βλέμματος, διαβρώνουν τον λόγο, ψευτίζουν την αλήθεια μας. Γίνονται ρόλος και καταλήγουν σε τρόπο γραφής. Τι σοφά που το λέει Ένας γέροντας στην Ακροποταμιά: « [...] Γιατί και το τραγούδι το φορτώσαμε με τόσες μουσικές/ που σιγά σιγά βουλιάζει/ και την τέχνη μας τη στολίσαμε τόσο πολύ που φαγώθηκε/ από τα μαλάματα το πρόσωπό της [...].»

Για όλους αυτούς τους λόγους – ή μήπως φόβους; – επέλεξα να μείνω στην Πάτρα. Εδώ βρίσκονται οι περισσότεροι πυρήνες των ηρώων και των ηρωίδων μου. Αισθήματα, μνήμες και οσμές, γεύσεις, γεγονότα και εικόνες. Ο βιωμένος χώρος – που τον γνωρίζω όπως την παλάμη μου – αλλά και ο χρόνος της παιδικής ηλικίας: πρωταρχική ύλη, απ' την οποία σχηματίζονται οι λογοτεχνικές περσόνες, αναδύεται η ατμόσφαιρα εποχών, τα σκηνικά, τα ποικίλα γνωρίσματα των ηρώων. Απ' τη δεξαμενή αυτή αντλούνται τα περισσότερα στοιχεία της γραφής, από το υλικό τους παράγονται και διαμορφώνονται οι λογοτεχνικές μου συνθέσεις.

Το μέγιστο ζητούμενο στη λογοτεχνική δημιουργία βρίσκεται, νομίζω, αλλού: να καταφέρει ένας συγγραφέας να βγάλει τα θέματά του έξω από τα επαρχιακά όρια, και αυτό αφορά αποκλειστικά το ύφος και τη γλώσσα του. Η επεξεργασία της γλώσσας και κατ' επέκταση το ύφος αναδεικνύουν τη θεματολογία, καθιστούν σημαντικό ένα λογοτεχνικό έργο και το διαφοροποιούν από αυτό που λέμε «επαρχιωτική λογοτεχνία» είτε γράφεται εκτός των τειχών είτε εντός.

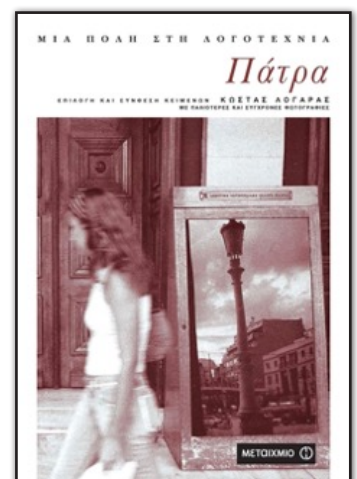
Το χαρακτηριστικό γνώρισμα της σημαντικής γραφής είναι ότι πετυχαίνει να ανάγει το επιμέρους σε όλον. Το προσωπικό βίωμα διευρύνεται με τόση δύναμη ώστε να αφορά ένα μέγιστο πλήθος ανθρώπων – λέω ανθρώπων, όχι αναγνωστών, αν και θα το ευχόμουν. Συγκινεί, διεγείρει και ανοίγει διάλογο μαζί τους. Το ατομικό και το περιορισμένης εμβέλειας γεγονός αποτυπώνεται ως «κοινή εμπειρία» και μετατρέπεται σε συλλογική συνειδηση. Και αυτό μπορεί να υλοποιηθεί με την έμπνευση, το ταλέντο, την εξαντλητική εργασία. Ως εκ τούτου, αυτό που ονομάσαμε παραπάνω «επαρχιωτική λογοτεχνία» δεν είναι θέμα γεωγραφικού στίγματος αλλά ελλειμματικής γραφής.

Άλλα είναι τα μεγάλα μειονεκτήματα της περιφέρειας για έναν συγγραφέα. Το σημαντικότερο, ίσως, ότι πρέπει να τον δείξει κάποιος απ' το Κέντρο με το δάχτυλο για να γίνει αποδεκτός: κι αυτό, λόγω ελλιπών κριτηρίων και μέτρων σύγκρισης. Κατά τα άλλα, υπάρχουν άνθρωποι που πιστεύουν ότι είναι αδικημένοι, ότι δεν τους δόθηκε η ευκαιρία να αναγνωριστούν. Και πως αν ζούσαν στην πρωτεύουσα – πάντα εκεί – θα είχαν άλλη τύχη.

Κάποιες φορές ωστόσο, αναρωτιέμαι αν πετυχημένοι συγγραφείς, οι οποίοι προέρχονταν από την περιφέρεια και αναδείχτηκαν στο Κέντρο, αν, λέω, η αναγνώριση από το κοινό και τους κριτικούς θα ήταν ίδια, στην περίπτωση που εξακολουθούσαν να ζουν στον τόπο της καταγωγής τους. Θα γινόταν άραγε γνωστός ο Παπαδιαμάντης ζώντας στη Σκιάθο και όχι στην Αθήνα; Είναι ένα ερώτημα υποθετικό, στο οποίο δύσκολα μπορεί κανείς να απαντήσει. Πάντως, πρέπει να επισημανθεί ότι η εξαιρετική αυτή μορφή των γραμμάτων ζώντας στην αθηναϊκή πρωτεύουσα, γράφει για την Σκιάθο, τον τόπο της καταγωγής του.

Απ' αυτήν την κουκίδα στον χάρτη εμπνέεται, ασφουκτώντας στην Αθήνα. Και τούτο μού λέει πολλά. Και για να τελειώσω με κάτι που αφορά όχι την ψυχολογία του συγγραφέα αλλά την πραγματικότητα: όταν έχει κανείς τη δυνατότητα να ανεβαίνει στο Κέντρο και να βρίσκεται μέσα στην πνευματική και καλλιτεχνική δραστηριότητα, αυτό είναι πολύτιμο εργαλείο δουλειάς. Είναι ανάγκη πνευματικής τροφής και όχι πολυτέλεια.

Και, παρότι το διαδίκτυο με φέρνει σε επαφή με ανθρώπους ή ενημερώνομαι καλλιτεχνικά πολύ περισσότερο παρά αν βρισκόμουν στην Αθήνα, όμως, προϋπόθεση για να υπάρξει κανείς σαν άνθρωπος και σαν δημιουργός είναι η ζωντανή παρακολούθηση γεγονότων. Η Πάτρα σε απόσταση δύο ωρών από την Αθήνα είναι μια πόλη που παρέχει αυτό το προνόμιο.

φΟΙΤΗΤΙΚΕΣ
(προ),
τάσεις

BEST PATRAS

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η ομάδα BEST Patras αποτελεί το τοπικό παράρτημα του ευρωπαϊκού, μη κυβερνητικού και κερδοσκοπικού οργανισμού BEST (Board of European Students of Technology) στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε φοιτητές Πολυτεχνικών Σχολών και Θετικών επιστημών, ενώ για 11η συνεχόμενη χρονιά διοργάνωσε στις 18-22 Μαρτίου την τοπική φάση του Ετήσιου Διαγωνισμού Μηχανικής EBEC (European BEST Engineering Competition). Με αυτήν την ευκαιρία, παραχώρησαν συνέντευξη στην Παναγιώτα Φωτεινοπούλου για το περιοδικό του Πανεπιστημίου μας:

Πώς αισθάνεστε, που για 11η συνεχόμενη χρονιά διοργανώνετε την τοπική φάση του Ετήσιου Διαγωνισμού Μηχανικής EBEC;

Ο Διαγωνισμός Μηχανικής είναι ο μεγαλύτερος φοιτητικός διαγωνισμός μηχανικής στην Ευρώπη. Αρχικά, διεξάγεται σε τοπικό επίπεδο, έπειτα οι νικητές λαμβάνουν χώρα στον Εθνικό και τέλος, έχουμε τον Πανευρωπαϊκό γύρο. Είμαστε πολύ χαρούμενοι, επειδή ο διαγωνισμός αυτός διεξάγεται τα τελευταία 10 χρόνια στην Πάτρα με επιτυχία και με την φετινή χρονιά να μην αποτελεί εξαίρεση παρά τις όποιες δυσκολίες!

Πόσες ομάδες φοιτητών έλαβαν μέρος φέτος στον διαγωνισμό; Ο ανταγωνισμός ήταν μεγάλος;

Στον φετινό διαγωνισμό έλαβαν μέρος 10 ομάδες φοιτητών στην κατηγορία του Team Design και 10 ομάδες στην κατηγορία του Case Study. Υπήρξε μεγάλος αριθμός αιτήσεων σε σημείο που μας δυσκόλεψε ως διοργανωτές να κάνουμε την τελική μας επιλογή.

Σε ποια από τις δύο κατηγορίες του διαγωνισμού η ανταπόκριση είναι μεγαλύτερη, στην κατηγορία Team Design (επίλυση τεχνικού προβλήματος) ή Case Study (επίλυση θεωρητικού σεναρίου ή προβλήματος διαχείρισης);

Τα προηγούμενα χρόνια, οι αιτήσεις για το Team Design ήταν πάντα περισσότερες απ' ό, τι στο Case Study. Φέτος, όμως, με το άνοιγμα των δηλώσεων συμμετοχής οι αιτήσεις στο Case Study ήταν περισσότερες από αυτές του Team Design. Φαινομενικά, λόγω των συνθηκών, ήταν κάτι που περιμέναμε. Ωστόσο, προς το κλείσιμο της φόρμας συμμετοχών, οι αιτήσεις του Team Design ξεπέρασαν αυτές του Case Study.

Για πρώτη χρονιά ο διαγωνισμός, δεδομένης της πανδημίας, διεξήχθη μέσα από την οθόνη του υπολογιστή. Πώς το βιώσατε αυτό;

Μία από τις αξίες, οι οποίες μας χαρακτηρίζουν ως οργανισμός είναι η προσαρμοστικότητα. Έτσι, καταφέραμε να προσαρμόσουμε και να διεξάγουμε τον διαγωνισμό αυτόν και σε ένα online περιβάλλον. Σίγουρα, ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία για όλους μας, αλλά στο τέλος της ημέρας πιστεύουμε ότι το διασκεδάσαμε τόσο οι συμμετέχοντες όσο και τα μέλη μας και συνεργάτες μας.

Πώς κρίνετε το επίπεδο των συμμετεχόντων συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια; Πώς ανταποκρίθηκαν στα ζητούμενα;

Κάθε χρόνο τα θέματα, τα οποία έχουν να λύσουν οι διαγωνιζόμενοι στις κατηγορίες του Case Study και του Team Design είναι διαφορετικά. Επομένως, άλλες χρονιές μπορεί να είναι πιο προσιτά, ενώ άλλες χρονιές να είναι πιο απαιτητικά. Φέτος, παρά τις όλες δυσκολίες, οι διαγωνιζόμενοι και στις δύο κατηγορίες ανταποκρίθηκαν άμεσα και αποτελεσματικά στα θέματα, τα οποία τους δόθηκαν.

Ποιοι θα κληθούν εν τέλει να εκπροσωπήσουν την Πάτρα στην Εθνική φάση του διαγωνισμού για την ανάδειξη των εκπροσώπων της χώρας μας στον πανευρωπαϊκό τελικό στη Μαδρίτη;

Ύστερα από αρκετή και εντατική δουλειά, οι νικητές, οι οποίοι θα εκπροσωπήσουν την Πάτρα στον Εθνικό γύρο είναι: η Ομάδα Πύραυλος (Φραγκίσκος Φουρλάς, Μαρία Πουλίζου, Χάρης Λιναράς, Θεοδώρα Κουράση) για το Case Study και οι Boomers (Ζαχαρίας Κατσαμάνης, Βασίλειος Σιταράς, Άγγελος Λεμονιάς, Στυλιανός Σιαμπλής) για το Team Design. Τους ευχόμαστε καλή επιτυχία και με το καλό να μας εκπροσωπήσουν και στον μεγάλο τελικό!

Ποια είναι τα επόμενα σχέδιά σας ως ομάδα;

Ως BEST Patras, στις 27-28 Μαρτίου θα διεξάγουμε ένα ανοιχτό προς τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών training event (BEST Training Weekend) πάνω σε Soft Skills. Φυσικά, σαν οργανισμός, ο οποίος έχει όραμα την ενίσχυση της διαφορετικότητας μέσω της εξέλιξης των φοιτητών, θα διεξαχθούν και άλλες δράσεις μέσα στη χρονιά, όπως είναι το Local Event on Education. Σε αυτό το event, καλούνται οι φοιτητές και οι καθηγητές του Πανεπιστημίου μας να συζητήσουν για θέματα, τα οποία αφορούν την εκπαίδευση και τον τρόπο μέσα από τον οποίο μπορεί να ενισχυθεί. Η διεξαγωγή του event θα γίνει στις 17 Απριλίου. Τέλος, αν το επιτρέψουν οι συνθήκες, θα διοργανωθεί το Local BEST Course in Summer κατά τον Ιούλιο.

EUANDU #3 – ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ!

ΜΕΛΙΩ ΚΑΤΣΙΦΑΡΑ

ΥΠ. ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ, MSc
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Την Δευτέρα 18 Ιανουαρίου 2021 πραγματοποιήθηκε το 3ο κατά σειρά Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα με τίτλο «EUandU: Η Επιστήμη και η καινοτομία στην καθημερινή μας ζωή». Ήταν ένα άκρως διαδραστικό και ενημερωτικό συνέδριο που έθεσε στο στόχαστρο των θεματικών αξόνων την επιχειρηματικότητα, την απασχόληση με κοινό παρονομαστή όλων...τους ΝΕΟΥΣ! Στόχος του; Να παρουσιάσει το έργο σημαντικών ερευνητικών ομάδων και εργαστηρίων με βιωματικό, προσιτό τρόπο αποδεικνύοντας ότι η κατάλληλη ιδέα αρκεί, έτσι ώστε να μετεξελιχθεί και να οδηγήσει στην απόλυτη επιτυχία της αγοράς. Επιπρόσθετα συστατικά της επιτυχίας αδιαμφισβήτητα αποτελούν η αγάπη για το εκάστοτε ερευνητικό αντικείμενο, η αφοσίωση, η τόλμη και η στοχοπροσήλωση. Είναι σαφές ότι ο παραπάνω στόχος επετεύχθη κερδίζοντας τις εντυπώσεις και κεντρίζοντας το ενδιαφέρον των νέων, όπως μαρτυρά ο αριθμός των συμμετεχόντων.

Το EUandU, προσαρμοσμένο πλήρως στις υγειονομικές απαιτήσεις της εποχής εξαιτίας της πανδημίας covid-19, υλοποιήθηκε υβριδικά με περιορισμένη φυσική παρουσία και δυνατότητα ταυτόχρονης και ενεργής παρακολούθησης από νέους από όλα τα πλάτη και μήκη του πλανήτη χάρη στη δύναμη του διαδικτύου. Στο Συνέδριο συμμετείχαν το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Π.Ι.Σ.Ε.Υ.) στην Αθήνα, το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.) στην Κρήτη και το Πανεπιστήμιο Πατρών (Π.Π.). Πρόκειται για σημαντικά Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Κέντρα που έχουν προωθήσει την έρευνα, καθώς και την ενίσχυση της επιστημονικής κατάρτισης τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Το πρόγραμμα του συνεδρίου ήταν εξαιρετικά εμπλουτισμένο. Η Αθήνα, οι Βρυξέλλες, το Ηράκλειο και η Πάτρα ένωσαν τις δυνάμεις τους. Εκλεκτοί εισηγητές σε ταυτόχρονες συνεδρίες ανέδειξαν με εύστοχο τρόπο τα ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματά τους που εστιάζουν σε τρεις κρίσιμους τομείς που αποτελούν σημαντικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το τρέχον χρονικό διάστημα. Οι τομείς ήταν : Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, Ανάκαμψη και Υγεία, Ψηφιακή Ε.Ε.

Το Πανεπιστήμιο Πατρών παρουσίασε τα εξής ερευνητικά προγράμματα σύμφωνα με τη σειρά του προγράμματος: DYNACOM (Καθ. Ζ. Λυγερού), APOLLON (Καθ. Ι. Καλλίτσης), OActive (Καθ. Κ. Μουστάκας), FRILSAFE (Καθ. Β. Μεγαλοικονόμου), BLUEMED (κα Δ. Χονδρογιάννη), In-MedTouR (Καθ. Β. Βουτσινάς), JUNBlood (Καθ. Γ. Καλλέργη), FP7-SEEDRUG (Καθ. Γ. Σπυρούλιας), RIBOX (Καθ. Κ. Σταθόπουλος), Project Hippocrates (Καθ. Γ. Πατρινός), Waste4Think (Καθ. Μ. Κορνάρος), GRETEL (Δρ. Α. Κοτζακόλιος), LIFE DEBAG (Καθ. Γ. Παπαθεοδώρου), PeroCube (Καθ. Ι. Κούτσελας).

Το δημοσιογραφικό συντονισμό και παρουσίαση για το Πανεπιστήμιο της Πάτρας ανέλαβε η Μελιώ Κατσιφάρα, ενώ την κεντρική παρουσίαση του Συνεδρίου η Έλενα Παπαδημητρίου. Στην πραγματικότητα λάβαμε μια μικρή γεύση από το σπουδαίο έργο που παράγεται στο Πανεπιστήμιο Πατρών και έχει σημαντικό αντίκρισμα σε εθνικό, ευρωπαϊκό αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Βεβαίως το ταξίδι στην ακαδημαϊκή γνώση συνεχίζεται σε κάθε γωνιά, εμπλουτίζοντας τον επιστημονικό χάρτη των ερευνητικών αντικειμένων.

Συνοψίζοντας: ο ρόλος της ΕΕ είναι καταλυτικός στα θέματα που αφορούν το μέλλον των νέων στην Ευρώπη. Λέξεις κλειδιά που χαρακτήρισαν το Συνέδριο είναι οι εξής: Ιδέες, Θεωρία, Πράξη, Εφαρμογή, Καθημερινότητα, Διασύνδεση, Υγεία, Περιβάλλον, Τεχνολογία.

Το μέλλον μας ενώνει δημιουργικά και αδιαμφισβήτητα μας ανήκει. Το μόνο που απομένει: Να αναλάβουμε δράση τώρα! Με τη ματιά λοιπόν στραμμένη στο αύριο... EUandU #3 and U and U and U and ALL together... #40χρονιαΕλλάδαΕΕ.

ΥΓ: Όσοι/οι δεν καταφέρατε να παρακολουθήσετε τη ζωντανή αναμετάδοση του EUandU #3, μπορείτε να περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα <https://www.euandu.eu/> και να εντοπίσετε τις βιντεοσκοπήσεις της διοργάνωσης έτσι ώστε να παρακολουθήσετε on demand. Θα εντοπίσετε και άλλες χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με το πρόγραμμα, τους ομιλητές κ.ά.

Αγαπητέ αναγνώστη, αρχικά εύχομαι σε αυτούς τους χαλεπούς καιρούς να μην έχεις χάσει την αισιοδοξία σου και την πίστη ότι θα έρθουν καλύτερες μέρες για τον καθένα μας ξεχωριστά. Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα βιβλίου, η οποία έχει καθιερωθεί στις 23 Απριλίου, θα επιχειρήσω να γράψω για τη δύναμη και την αξία του βιβλίου για τη ζωή του ανθρώπου, ιδιαίτερα σε συνθήκες πανδημίας. Δυστυχώς, η φετινή επέτειος συμπίπτει με μια πολύ δύσκολη περίοδο, με τα βιβλιοπωλεία, τις δημόσιες και ιδιωτικές βιβλιοθήκες, τις εκθέσεις βιβλίου, που αναμφίβολα αποτελούν σημαντικό τόπο συνάντησης του βιβλίου με τους αναγνώστες του, σε κατάσταση «νάρκης». Βέβαια, αξίζει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο πως υπήρχε μια γενικότερη κρίση στην αλυσίδα παραγωγής και διανομής του βιβλίου πριν ακόμα ξεσπάσει ο εφιάλτης της πανδημίας.

«Αν έχεις έναν κήπο και μια βιβλιοθήκη, έχεις όλα όσα σου χρειάζονται», είχε πει ο Κικέρων. Όπως ένας κήπος με ωραία και ευδιαστά λουλούδια μπορεί να «ανθίσει» μέσα μας την άνοιξη, έτσι και κάθε βιβλίο αποτελεί το «μαγικό κλειδί» που μπορεί με λέξεις να «ξεκλειδώσει» την ψυχή και τον νου. Με λίγα λόγια, το βιβλίο μπορεί να μας αφυπνίσει από τον πνευματικό λήθαργο, στον οποίο έχουμε υποπέσει οι περισσότεροι –και όχι αδίκως-- με τους κάθε λογής περιορισμούς και απαγορεύσεις που μας επιβάλλονται μέρα με την μέρα.

Ας μην επιτρέψουμε όμως, αγαπητέ αναγνώστη, τον περιορισμό της ελευθερίας του πνεύματός μας. Μπορούμε να τροφοδοτήσουμε το πνεύμα μας απλά και μόνο με την ανάγνωση ενός καλού βιβλίου, ενισχύοντας την ψυχική μας υγεία με όλα εκείνα τα απαραίτητα εφόδια, τα οποία θα αποτελέσουν την ασπίδα προστασίας, όπως έχει αποδειχθεί με έρευνες και μελέτες, από τα συμπτώματα άγχους και απαισιοδοξίας, που «φωλιάζουν» στις ζωές μας.

Επίσης, ποιος θα μπορούσε αλήθεια να αρνηθεί ότι το διάβασμα είναι για το μυαλό ό,τι η γυμναστική για το σώμα; Όπως κάθε μυς του κορμιού μας, έτσι και το μυαλό χρειάζεται άσκηση για να παραμείνει δυνατό και υγιές. Επομένως, η ανάγνωση των σωστών βιβλίων καταφέρνει να διατηρήσει το μυαλό μας ενεργό και σε δράση. Παράλληλα, μέσω της ανάγνωσης προστατεύεται κανείς από τη θυματοποίηση του μέσω της παραπλάνησης από τα fake news που εν καιρώ πανδημίας ανθίζουν, αφού οι συνεχείς ενημερώσεις για την εξέλιξή της έχουν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας. Πρωταγωνιστής η τηλεόραση που δίνει πάντα την «μεγάλη μάχη», μέσω της τρομολαγνείας της εικόνας, ανάλογα με τα συμφέροντα που εξυπηρεί κάθε φορά. Για αυτό χρειάζεται περισσότερο από κάθε άλλη φορά να εντάξουμε στην ζωή μας τη σωστή ενημέρωση μέσω της ανάγνωσης που αναπτύσσει την κρίση, ώστε να είμαστε σε θέση να ζυγίζουμε, να συγκρίνουμε και να κρίνουμε όσα βλέπουμε ή ακούμε. Γιατί με την ανάγνωση οι πνευματικοί ορίζοντες διευρύνονται, ενώ η απουσία εικόνων ενισχύει την μνήμη και ακονίζει τον νου και την κρίση.

Το βιβλίο, επιπλέον, είναι ένας εύκολος και οικονομικά προσιτός τρόπος ψυχαγωγίας, καταφύγιο όταν κανείς δεν αντέχει άλλη πραγματικότητα, ιδίως στις σημερινές δυστοπικές συνθήκες. Η ανάγνωση μας καθιστά όλους «μετανάστες»: μας παίρνει μακριά από τα σπίτια μας και μας βρίσκει σπίτι οπουδήποτε αλλού. Επιπλέον, είναι ένας υγιής τρόπος αυτογνωσίας, στους αντίποδες της εμμονικής, στην εποχή μας, αυτοφωτογράφισης. Σε κάθε ανάγνωση δημιουργείται μια καινούργια πρόσληψη. Στην πραγματικότητα, κάθε αναγνώστης γίνεται, καθώς διαβάσει, αναγνώστης του ίδιου του εαυτού του. Αλλά, συγχρόνως, το βιβλίο δεν παύει να αποτελεί ένα παράθυρο στον κόσμο, από όπου μας δίνεται η ευκαιρία να «συναναστραφούμε» με εκλεκτά πνεύματα, όχι μόνο του παρόντος, αλλά και του παρελθόντος. Αυτή είναι μια επιπλέον προσφορά του βιβλίου: να διαμορφώσει ηθικούς χαρακτήρες με τα πρότυπα που προβάλλει.

Η λίστα με τα οφέλη της ανάγνωσης βιβλίων είναι ανεξάντλητη και σαφώς, δεν φτάνει μόνο ένα άρθρο για να τα καλύψει. Το σίγουρο και ασφαλές συμπέρασμα είναι ότι η ανάγνωση ενός καλού βιβλίου είναι ένα βήμα πιο κοντά στην αυτογνωσία και τη γνώση. «Διάβασε για να ζήσεις», υποστήριζε ο Gustave Flaubet. Αυτή η φράση αποκτά ιδιαίτερη σημασία την εποχή της πανδημίας, καθώς η ανάγνωση μπορεί να βοηθήσει να διατηρήσουμε την πνευματική και ψυχική μας ισορροπία, και άρα την ισορροπία ολόκληρης της κοινωνίας.

Το «Project Κα.Πα» αποτελεί μια ομάδα καθαρισμού κοινόχρηστων χώρων πρασίνου και παραλιών, το οποίο δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της καραντίνας την άνοιξη του 2020. Από τότε, αριθμεί όλο και περισσότερα μέλη και δράσεις, συμβάλλοντας σημαντικά στη βελτίωση της εικόνας της πόλης. Με αφορμή όλα αυτά, οι διοργανωτές της ομάδας Μαρία Ραλλούση και Σπύρος Μακρής παραχώρησαν στην Παναγιώτα Φωτεινοπούλου για λογαριασμό του περιοδικού την ακόλουθη συνέντευξη.

Πώς εμπνευστήκατε την ιδέα του Project Κα.Πα και πότε τη θέσατε σε εφαρμογή;

Η «ιδέα» των καθαρισμών υπήρχε μέσα μας πάντα σαν ιδεολογία πολύ πριν τη δημιουργία της ομάδας, όταν ακόμα ήμασταν 2-3 φίλοι, οι οποίοι μετά από κάθε μπάνιο μας πάντα καθαρίζαμε την παραλία. Στην αρχή της δεύτερης καραντίνας ανακαλύψαμε την ομάδα «Save your hood», μια πανελλήνια κίνηση, η οποία οργανώνει μέσω poll στο facebook καθαρισμούς σε όλη την Ελλάδα κάθε Σαββατοκύριακο. Διαπιστώσαμε σταδιακά πως υπήρχαν και άλλα άτομα, τα οποία ενδιαφέρονταν για τέτοιες δράσεις στην Πάτρα. Έτσι, αποφασίσαμε να φτιάξουμε τη δική μας σελίδα και να το τρέξουμε πιο οργανωμένα. Στις πρώτες μας δράσεις τον Δεκέμβριο, ήμασταν 7-8 άτομα και στην τελευταία οργανωμένη δράση ήμασταν 62 άτομα.

Τι θα θέλατε να πετύχετε μέσα από το Project Κα.Πα; Ποιο το όραμά σας;

Ο πρώτιστος στόχος μας είναι να ευαισθητοποιήσουμε τον κόσμο, ώστε με τον καιρό να έχουμε όλο και λιγότερα σκουπίδια, καθαρίζοντας όλο και περισσότερα σημεία. Από εκεί και πέρα, υπάρχει άπλετη όρεξη και πολλές ιδέες, τόσο από εμάς, όσο και από τον κόσμο, ο οποίος μας ακολουθεί. Αν συνεχίσουμε έτσι, έχουμε ως «όραμα» να καλυτερεύουμε και άλλο την εικόνα της πόλης μέσω διαφόρων εθελοντικών δράσεων.

Έχετε σκεφτεί, εκτός από τον καθαρισμό κοινόχρηστων χώρων πρασίνου και παραλιών, να οργανώσετε και περαιτέρω περιβαλλοντικές δράσεις, όπως αναδασώσεις;

Προς το παρόν, μένουμε στους καθαρισμούς, κάτι με το οποίο μπορούμε να καταπιαστούμε όλοι μας. Αν υιοθετήσουμε αυτήν την ιδεολογία, θα δούμε σύντομα να αλλάζει κατά πολύ το περιβάλλον γύρω μας. Όλα είναι αλυσίδα. Οι αναδασώσεις, τις οποίες αναφέρετε, είναι ένα ευαίσθητο θέμα και επειδή τυχαίνει να είμαι στο επάγγελμα δασολόγος, θα σας πω πως το φυσικό περιβάλλον έχει ένα μηχανισμό να αναγεννάται μόνο του τις περισσότερες φορές και η ανθρώπινη παρέμβαση ίσως έχει ακριβώς το αντίθετο αποτέλεσμα. Από εκεί και πέρα, σε περίπτωση, στην οποία χρειάζεται αναδάσωση σε κάποια περιοχή, αυτό είναι αρμοδιότητα του εκάστοτε δασαρχείου να το οργανώσει και σίγουρα, μετά από συγκεκριμένη μελέτη. Εμείς αγαπάμε, αλλά πάνω από όλα σεβόμαστε το περιβάλλον.

Ποια από τις περιοχές, τις οποίες έχετε καθαρίσει έως τώρα αντιμετωπίζε κατά τη γνώμη σας το μεγαλύτερο πρόβλημα;

Μία από τις περιοχές που μας δυσκόλεψε πολύ ήταν η Μαρίνα της Πάτρας, καθώς τα περισσότερα σκουπίδια ήταν σφηνωμένα μέσα στους βράχους. Το δασύλλιο μας δυσκόλεψε επίσης, καθώς η παρουσία μας χρειάστηκε φορές, για να ολοκληρώσουμε τον καθαρισμό και δυστυχώς, από δράση σε δράση γέμιζε γρήγορα με μωρομάντιλα, προφυλακτικά και σύριγγες. Περιοχές, οι οποίες αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα είναι ο Γλαύκος και ο Ομπλός, στις οποίες πέρα από σκουπίδια έχουν και πάρα πολλά μπάζα. Εκεί, θα γίνουν την άνοιξη δύο μεγάλες δράσεις σε συνεργασία με τον δήμο.

Συνεργάζεστε με κάποιον φορέα του δήμου ή ιδιώτη για τη διάθεση των απορριμμάτων μετά το πέρας της κάθε δράσης;

Στο τέλος κάθε δράσης συγκεντρώνουμε όλες τις σακούλες σε ένα μέρος και συνεννοούμαστε με τον τομέα καθαρισμού του Δήμου Πατρέων και περνάει απορριμματοφόρο για να τις μαζέψει. Μάλιστα, εδώ και λίγο καιρό, είμαστε σε επικοινωνία με μια εταιρεία ανακύκλωσης, για να κάνουμε όσο γίνεται διαχωρισμό και να δίνουμε τα ανακυκλώσιμα.

Πόσους εθελοντές αριθμεί σήμερα η ομάδα;

Η ομάδα σήμερα μετράει 60 ενεργούς εθελοντές, οι οποίοι εμφανίζονται σχεδόν σε κάθε δράση.

Πώς μπορεί κάποιος να ενημερωθεί για τις δράσεις του Project Κα.Πα και να γίνει εθελοντής;

Οι δράσεις μας και όλα τα νέα για την ομάδα ανακοινώνονται στις σελίδες μας στο Facebook *Project Κα.Πα* και στο Instagram *project_kapa* και όποιος θέλει μπορεί να μας βρει εκεί και να μας ακολουθήσει.

Την τελευταία Τρίτη του Απριλίου, 27 του μήνα, όλοι μας ακούσαμε και ίσως οι περισσότεροι παρατηρήσαμε, το λεγόμενο ροζ φεγγάρι... Άλλοι το φωτογράφησαν, άλλοι απλώς το θαύμασαν, ενώ δεν θα ήταν λίγοι που βρήκαν την ευκαιρία να βρεθούν και να συζητήσουν είτε με το ταίρι τους είτε με τους ίδιους τους εαυτούς τους. Το σίγουρο είναι ότι όλοι το ευχαριστήθηκαν! Στο επιστημονικό τώρα κομμάτι του φαινομένου: εκτός του ότι είχαμε πανσέληνο, συνέπεσε και το γεγονός πως η σελήνη βρέθηκε στο περίγειο της ελλειπτικής τροχιάς της γύρω από τη γη. Πιο συγκεκριμένα, η σελήνη στην τροχιά της γύρω από την γη κινείται μεταξύ δύο αποστάσεων, τη μεγαλύτερη που λέγεται απόγειο (406.712χλμ) και τη μικρότερη που λέγεται περίγειο (356.445χλμ). Τη Μεγάλη Τρίτη η σελήνη είχε φτάσει σε απόσταση 357.379 χιλιομέτρων. Το αποτέλεσμα αυτού; Ο φυσικός μας δορυφόρος να φαίνεται 7% μεγαλύτερος και 15% φωτεινότερος σε σχέση με μια απλή πανσέληνο.

Αν και ο όρος υπερπανσέληνος δεν είναι επιστημονικός εντούτοις καθιερώθηκε, μάλλον από έναν αστρολόγο το 1979. Το επίθετο ροζ, σαφώς και δεν αποτυπώνει το χρώμα της σελήνης, αλλά μας έρχεται από παλιά όπου οι αυτόχθονες της Αμερικής της έδωσαν αυτόν τον χαρακτηρισμό, καθώς τέτοια εποχή άνοιξε ένα από τα πρώτα λουλούδια, το οποίο και προσέδιδε ροζ χρώμα στα λιβάδια. Μαζί με τις παρακάτω φωτογραφίες μου της σελήνης από τη Ναύπακτο, να θυμάστε ότι κοιτώντας για λίγο τον ουρανό, μπορούμε να νιώσουμε άλλοι άνθρωποι, πιο δυνατοί για να συνεχίσουμε την καθημερινότητά μας...

Up-εικονίσσεις

Ο ΠΟΛΥΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΧΗ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Αν υιοθετήσουμε την άποψη του Γκωγκέν για τη ζωγραφική και τη δυνατότητά της να συνοψίζει όλες τις αισθήσεις και να εγείρει βαθιές αναμνήσεις, τότε οι ζωγραφικές εικόνες που δημιουργεί η Γεωργία Παράσχη αποτελούν στιγμές που οδηγούν σε πολυαισθητηριακούς κόσμους και μνήμες πρότερες, παροντικές ή μελλοντικές. Η ηρεμία που αποπνέει ο χρωστήρας της ακροβατεί ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο, κάνοντας τα πράγματα σύνθετα και ταυτόχρονα απλά. Ακόμα και όταν, η επιφάνειά τους γίνεται αντιληπτή μόνο μέσω μιας διάστασης, ακόμα και τότε παίρνουν διαστάσεις συμβόλων στον προοπτικό ζωγραφικό χώρο. Κάποιες φορές επικεντρώνεσαι σε ένα στοιχείο και με αυτό ταξιδεύεις μέσα στο έργο, άλλες πάλι φορές σε καθηλώνει η συνολική εικόνα και ξεκινάς το ταξίδι της αφαίρεσης από το σύνολο. Εκείνο όμως που κυριαρχεί είναι η ανάγκη του θεατή να μπει μέσα στο έργο και να μοιραστεί όλες τις αποχρώσεις των συναισθημάτων που δημιουργεί. Και πραγματικά είναι πολλές...

Γεννημένη στην Πάτρα, για πολλά χρόνια εργαζόταν στο Πανεπιστήμιό μας και παράλληλα αναζητούσε τον δρόμο της ψυχής της μέσα από τη δημιουργία. Μια δημιουργία που αλλάζει όψεις. Ανοίγει και κλείνει κύκλους έρευνας σε τεχνικές, τρόπους έκφρασης, μελετά, και το αποτέλεσμα κάθε φορά σε κάθε ενότητα είναι καθηλωτικό. Η συμμετοχή της σε πληθώρα εκθέσεων -ατομικών και ομαδικών- λειτουργεί επιβεβαιωτικά ως προς τα παραπάνω. Έτσι η εικαστική της έρευνα συνεχίζεται, εμείς ταξιδεύουμε με τα έργα της, η πόλη της Πάτρας γίνεται όλο και πιο περήφανη για αυτήν, καθώς αυτά ταξιδεύουν παντού.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η είσοδος του Συνεδριακού Κέντρου του Πανεπιστημίου κοσμείται από επτά-πτυχο έργο της της σειράς «βραχογραφίες», μια ευγενική χορηγία της δημιουργού στο Ίδρυμα. Η Γεωργία Παράσχη παραχώρησε την παρακάτω συνέντευξη στη Μαρία Αργυροπούλου για το περιοδικό του Πανεπιστημίου μας.

Πώς συνέβη να ασχοληθείτε με την ζωγραφική;

Όσο θυμάμαι τον εαυτό μου, θυμάμαι να ζωγραφίζω παντού μα παντού. Σε χαρτιά, έπιπλα, τοίχους.... Και από τότε δεν σταμάτησα ποτέ. Στην ηλικία των 12 χρονών έκανα τα πρώτα ολοκληρωμένα σχέδια εκ του φυσικού με την καθοδήγηση της εξαιρετικής μου δασκάλας Καίτης Σταθακοπούλου, η οποία με δίδαξε στήσιμο μοντέλου και σχέδιο.

Όταν τελείωσα τις σπουδές μου με τον Καθ. της Σχολής Καλών Τεχνών Ανδρέα Γεωργιάδη (τον Κρη) έκανα και την πρώτη ατομική μου έκθεση. Έκτοτε ακολούθησαν άλλες 16 ατομικές και πολυάριθμες συμμετοχές σε ομαδικές στην Ελλάδα και εξωτερικό. Η καλλιτεχνική μου πορεία συνεχίζεται ως εξερεύνηση της έκφρασης, σε ενότητες που κλείνουν και άλλες μέσα από τις οποίες πειραματίζομαι. Τα τελευταία 20 χρόνια πειραματίζομαι με υλικά. Η μικτή τεχνική ασκεί ιδιαίτερη γοητεία σε μένα και μου δίνει αποτελέσματα που αφενός με ικανοποιούν, αφετέρου μου ανοίγει νέους ορίζοντες διερεύνησης.

Τι είναι η ζωγραφική για σας; Η ζωγραφική γλώσσα αποτελεί τρόπο ζωής και έκφρασης;

Πάνω από όλα τρόπο ζωής. Είναι διαρκής σκέψη. Ξαφνικά ένα μικρό φαινομενικά ερέθισμα μετουσιώνεται σε θρυαλίδα για ένα έργο και κάποιες φορές σε ολόκληρη ενότητα. Είναι ένα συναίσθημα ότι είσαι εδώ, στον χώρο σου, στο σπίτι σου, στην ύπαρξή σου. Είναι κάτι πάνω από την έκφραση.

Σε ποιους απευθύνεστε;

Η Τέχνη απευθύνεται στον καθένα. Και εννοώ ακριβώς αυτό: «στον καθένα». Είναι στο κύτταρο του ανθρώπου. Είναι πέρα από εκπαίδευση, μόρφωση, πολιτισμό. Δονεί τις χορδές της ανθρώπινης ψυχής. Είναι ανάγκη. Αυτό το συνειδητοποίησα όταν μελετούσα τις βραχογραφίες των σπηλαίων. Έργα που έγιναν πριν 35 χιλιάδες χρόνια ως ανάγκη έκφρασης των ανθρώπων.

Από πού αντλείτε την έμπνευσή σας;

Από γεγονότα που συμβαίνουν γύρω μου και μέσα μου. Όλες αυτές οι αλλαγές που γίνονται τόσο γρήγορα σε κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο επηρεάζουν και το προσωπικό επίπεδο, γι' αυτό και η δουλειά μου είναι ανθρωποκεντρική. Από εκεί και πέρα το έργο δημιουργείται από μία σκέψη, ένα συναίσθημα, μία ιδέα, μία εικόνα.

Τα έργα μου ναι μεν δείχνουν ότι έχουν αφήγηση, ότι ήλθαν να μας πουν κάτι για τον κόσμο που ζούμε, αλλά περισσότερο νιώθω πως ξεπερνούν από υποσυνείδητες διαδρομές και υπάρχουν επειδή θέλησαν τα ίδια να γεννηθούν.

Πόσο δένεται ο ζωγράφος με το έργο του;

Νομίζω ότι αυτό είναι υποκειμενικό. Κάθε ζωγράφος λειτουργεί διαφορετικά. Σε ότι με αφορά, παρόλο που αγαπώ τα έργα μου, τα αφήνω

να φύγουν. Μόλις νοιώσω ότι ένα έργο μου ολοκληρώθηκε και έδωσα ότι είχα να δώσω, είναι πλέον ελεύθερο να φύγει. Το μόνο που φροντίζω είναι να πάει σε ανθρώπους που θα το αγαπήσουν. Είναι κάτι σαν τα παιδιά μας. Μόλις ενηλικιωθούν τα αφήνουμε να πάρουν τον δικό τους δρόμο.

Έτσι αποδεσμεύομαι και ερευνώ εκ νέου άλλους τόπους. Όλη αυτή η διαδικασία είναι για μένα σαν αναγέννηση και μου είναι απαραίτητη. Κάποιες φορές συναντώ έργα μου σε κάποιους χώρους, και εκεί γίνομαι αυστηρός κριτής. Αυτό όμως είναι που με βελτιώνει.

Σε ποιο είδος ζωγραφικής θα τοποθετούσατε τα έργα σας;

Δεν νομίζω ότι ανήκω σε κάποιο κίνημα. Είναι πρόκληση για μένα να δοκιμάζω, να αλλάζω και να πειραματίζομαι. Με έχει επηρεάσει ο εξπρεσιονισμός σε αρκετές ενότητες του έργου μου, αλλά δεν θα έλεγα ότι ανήκω εκεί.

Στην ενότητα που δουλεύω τώρα καταργώ σ' ένα βαθμό την ρεαλιστική μορφή, όμως κρατάω το περιεχόμενο και μεταφέρω στα έργα μου τους προβληματισμούς μου για την σημερινή πραγματικότητα. Ο άνθρωπος σε σχέση με την φύση ή την τεχνολογία. Χρησιμοποιώ φιγούρες ως σημεία επαφής με την πραγματικότητα, οι οποίες στέκουν ή αιωρούνται σε ένα φανταστικό, τεχνολογικό και απρόσωπο χώρο.

Θα μπορούσατε να προσδιορίσετε τις επιρροές σας;

Πιστεύω ότι δέχτηκα θετικές επιρροές από όλους τους ζωγράφους που αγάπησα και θαύμασα στην ζωή μου. Θα αναφέρω μόνο μερικούς, όπως Klimt, Rothko, Anselm Kiefer, Hopper, David Hockney και από τους Έλληνες, Μπουζιάνης, Σπυρόπουλος, Παπαλουκάς, Μόραλης και πολλοί άλλοι. Στην πορεία της καλλιτεχνικής μου ζωής και ανάλογα με το ποιά ενότητα δουλεύω το συγκεκριμένο διάστημα πολλές φορές αναζητήσα λύσεις στα έργα καλλιτεχνών όλων των εποχών.

Ποια είναι τα εργαλεία, υλικά, η τεχνική σας;

Κατά βάση ζωγραφίζω με σκόνες. Είναι ένα υλικό που αγαπώ πολύ. Επειδή στεγνώνει γρήγορα πρέπει να φτιάχνω το χρώμα κάθε 2-3 πινελιές. Κάθε πινελιά έχει μία ελάχιστη απόκλιση από την προηγούμενη και την επόμενη. Αυτό εκτός του ότι κάνει την επιφάνεια να δονείται, είναι και μία μικρή περιπέτεια.

Το πιο ενδιαφέρον, όμως για μένα είναι η μικτή τεχνική. Τα τελευταία 25 χρόνια πειραματίζομαι με τα υλικά. Ανάλογα με την ενότητα, έχω εντάξει στα έργα μου ασβέστη, τσιμέντο, άμμο, σκουριασμένη λαμαρίνα. Τα τελευταία χρόνια δουλεύω πολύ και με το ύφασμα. Εντάσσω στο έργο υφάσματα σε διάφορες υφές και μοτίβα, σε έναν διάλογο με την ζωγραφική. Είναι μία πρόκληση γιατί μου δίνει διαφορετική ματιέρα αφενός και αφετέρου υπάρχει η δυσκολία της διόρθωσης.

Ποια σχέδια υπάρχουν για το μέλλον;

Τα άμεσα καλλιτεχνικά σχέδια περιλαμβάνουν τον πειραματισμό με υλικά, υφές, φόρμες. Συνεργασίες που συνοδεύονται από ενθουσιασμό για ομαδικές εκθέσεις και projects, καθώς και ατομική μου έκθεση που αναβλήθηκε λόγω Covid.

«ΑΦΗΝΩ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΞΕΚΛΕΙΔΩΤΟ»

Για το βιβλίο του Σπύρου Γούλα, *Τα περσινά τους βάζουν για καλά*, Πόλις 2020

ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΖΟΥΡΑΜΑΝΗ

ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΟΥ ΠΜΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Ο Σπύρος Γούλας, απόφοιτος του τμήματος Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών, κυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο του 2020 την πρώτη του ποιητική συλλογή με τίτλο *Τα περσινά τους βάζουν για καλά*, από τις εκδόσεις Πόλις. Γεννημένος το 1991 στην Αθήνα, εργάζεται ως προγραμματιστής και φυσικά συνεχίζει να γράφει. Παραθέτουμε σαν εισαγωγή ένα δείγμα γραφής:

Στοιχειώδες απόγευμα

Συμπυκνώνω τα μη διαχειρίσιμα
νικέλιο για τα ραγίσματα
ψευδάργυρο για τις παραχωρήσεις
ιρίδιο σε ασήμαντες ποσότητες για αυτοκριτική.

Το κράμα με χλευάζει
τινάζει κορόνα-γράμματα το κλείστρο
και ανοίγει τρύπα στο πάτωμα
(την τρύπα).

Δεν προλαβαίνω να σκεφτώ τι θα πουν οι γείτονες
από κάτω
πέφτω μέσα
εξακοντίζομαι στη λιωμένη μου φρίκη
με τη σιγουριά πυρίμαχου.

Το σημείο μου, μια τήξη μακριά.

Τα ποιήματα της συλλογής στρέφονται γύρω από μια εξαντλητική, αλλά ταυτόχρονα παιγνιώδη, εσωτερική ενδοσκόπηση του ποιητικού υποκειμένου, από μια παρουσίαση των τραυμάτων του καθώς και κοινών εμπειριών της ανθρώπινης κατάστασης, όπως είναι ο έρωτας, η σεξουαλικότητα, η ανασφάλεια, η πρώτη επαφή με τον θάνατο, η ανάγκη ανάκλησης της παιδικής ηλικίας και η αγωνία της κατάκτησης της ποιητικής γραφής.

Ο τίτλος *Τα περσινά τους βάζουν για καλά* είναι ενδεικτικός του σαρκαστικού και αυτό-σαρκαστικού τόνου της συλλογής. Η υπαρξιακή προβληματική και η συναισθηματική σφοδρότητα του περιεχομένου μετριάζεται και εξισορροπείται από το χιούμορ, την αναζήτηση του έξυπνου σχολίου και την αυτοσαρκαστική διάθεση πολλών ποιημάτων. Ωστόσο, δεν επικρατεί μια ενιαία διάθεση σε όλα τα ποιήματα. Παρουσιάζονται σημαίνουσες

διαφοροποιήσεις ανάμεσα στο δραματικό στοιχείο, στο ειρωνικό στο διανοητικό, στο κωμικό και ανάλαφρο και το γλωσσοκεντρικό. Η γλώσσα και το λεξιλόγιο είναι εντέχνως επεξεργασμένα, ώστε να εκπέμπεται η αβεβαιότητα του ποιητικού εγώ ταυτόχρονα με τη σιγουριά του, η ελαφρότητα και το αστείο ταυτόχρονα με τις πληγές και τα σκοτάδια της ψυχής. Η ίδια η σειρά εμφάνισης των ποιημάτων συγκροτεί μια ενιαία, αλλά ποικιλόμορφη, ποιητική φωνή με διακριτή ιδιοσυγκρασία, η οποία «πέντε δεύτερα πριν τον πνιγμό», «στον ελάχιστο χρόνο/ προλαβαίνει». Η μετάβαση από το ένα ποίημα στο επόμενο δεν επιτυγχάνεται μόνο με τη θεματική συγγένεια και τον συνειρμό, αλλά και με μια δυναμική αλλαγή ύφους και διάθεσης, η οποία κρύβει τις διαφορετικές καταβολές της έμπνευσης των ποιημάτων και της ποιητικής τους στόχευσης.

Η συλλογή ξεκινά με έντονο το δραματικό στοιχείο («Άνθρωπος», «Στοιχειώδες απόγευμα», «Ταφικό δίπτυχο»), ισορροπώντας ενίοτε θέματα/στοιχεία όπως το τραύμα, τη φρίκη, τον θάνατο με ανάλαφρο στοχασμό. Στη συνέχεια περιλαμβάνει τολμηρότερα ποιήματα με την προβληματική του έρωτα και εντέλει οδεύει στην ολοκλήρωσή της με τα λεκτικά παιχνίδια να πληθαίνουν και την αυτοαναφορική διάθεση να γίνεται όλο και περισσότερο έκδηλη. Ο ποιητής φροντίζει να παρεμβάλει ορισμένα ποιήματα που είτε από μόνα τους συνιστούν μια θεματική ενότητα είτε είναι ιδιαίτερος περιγραφικά και η ποιητική τους επίδραση βασίζεται στο συναίσθημα ή διαθέτουν μια έντονη κρυπτικότητα που αντιστέκεται στην ξεκάθαρη ερμηνεία. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργούν την εντύπωση ότι λειτουργούν ως μικρές ανάσες ανάμεσα σε ομάδες ποιημάτων με άρρητη μεν αλλά συνειδητή νοηματική και γλωσσική συγγένεια.

Η αυτοαναφορικότητα των ποιημάτων του Γούλα συνιστά ένα επανερχόμενο θεματικό μοτίβο της συλλογής. Το «Ισόπαλο γράμμα» αφιερώνεται στον ποιητή Γιάννη Στίγκα και συνομιλεί με την ποίηση. Ο τίτλος «Ισόπαλο γράμμα» παραπέμπει στον τίτλο της συλλογής *Ισόπαλο τραύμα του Στίγκα* και θεματικά συνδιαλέγεται με ένα απόσπασμα του ποιήματος «Με τον τρόπο του Γ.Σ.» από τη συλλογή του Στίγκα *Ο δρόμος μέχρι το περίπτερο*. Όσον αφορά το «Ισόπαλο γράμμα», πρόκειται για ένα ποίημα ποιητικής. Μέσω της λεκτικής παρώδησης του τίτλου του υποδηλώνει την ποιητική απεύθυνση-παραπομπή του Γούλα στον Στίγκα, τον οποίο φαίνεται να αναγνωρίζει ως προσωπικό σημείο αναφοράς για να καταθέσει και ο ίδιος το δικό του σχόλιο για τον δρόμο της ποιητικής κατάκτησης. Το ποίημα «Κοκατού» αποτελεί ένα αυτοαναφορικό και σαρκαστικό σχόλιο για τη σύγχρονη ποίηση, υπονομευτικό αυτή τη φορά. Με τον σχετικά μουντό πλην εξωτικό παπαγάλο του τίτλου ο ποιητής υπονομεύει τη μίμηση και την υιοθέτηση παλλαϊκού πλέον λεξιλογίου στη σύγχρονη ποίηση (όπως φούχτα, θύμησες και μούχρωμα), το οποίο πλέον έχει άψει να έχει την ίδια αισθητική βαρύτητα που κάποτε διέθετε.

Κοκατού

*Είναι στη φούχτα σου
να δημιουργείς θύμησες
καλής ποίησης.*

*Μία στιγμή να αφεθείς
Καταλήγεις να συντάσσεις μούχρωμα.*

Η γλώσσα που αντιπροτάσσει ο ποιητής στην υπόλοιπη συλλογή επιδιώκει τις ανατροπές και εξερευνά τα όρια της ποιητικότητας αναζητώντας τον προσωπικό της ρυθμό. Χρησιμοποιεί συχνά σύγχρονο, καθημερινό, έως και πεζό, λεξιλόγιο. Έτσι ο ποιητής επιτυγχάνει συχνά να κάνει τον επεξεργασμένο λόγο του να μοιάζει προφορικός («πάλιοβασικιά», «άι σιχτίρ», «ψόφησε» κ.ά.).

Μέσα από γλωσσικά παιχνίδια, νεολογισμούς, μείξη ελληνικών και αγγλικών λέξεων ή ελληνικών λέξεων διαφορετικών επιπέδων ύφους, ο ποιητής αποπειράται να κατασκευάσει ένα προσωπικό μοντέρνο ποιητικό ιδίωμα που αυτοϋπονομεύεται, όσο και αυτο-λατρεύεται. Ενδεικτικοί είναι οι τίτλοι των ποιημάτων «tome» και «Νεμω» (μισοί γραμμένοι στα αγγλικά και μισοί στα ελληνικά), «snafu», τίτλος βγαλμένος από τη συντομογραφία στρατιωτικής προέλευσης και ιντερνετικής κουλτούρας «situation normal all fucked up», καθώς και οι αμιγώς αγγλικοί τίτλοι όπως το «Chinese Jesus», το «Pressure Love» και το παιχνιδιάρικο «Rhapsody in moo». Παρατηρείται επιπλέον η θεματική ανανέωση διαχρονικών θεμάτων με τα δεδομένα της νέας

εποχής (π.χ. το «Και στο χέρι ένα ποτήρι γάλα» αναφέρεται σε έναν ακυρωμένο έρωτα που διαιωνίζεται μέσω του facebook). Ο έρωτας, η σεξουαλικότητα, η σχέση με τον εαυτό απασχολούν το ποιητικό υποκείμενο των ποιημάτων και συνδυάζουν σε ισορροπία τον μελοδραματισμό, τον τολμηρό υπαινιγμό και την τρυφερότητα.

Η εκφραστική τόλμη του ποιητικού υποκειμένου, η ποικιλομορφία του ύφους του και τα γλωσσικά ρίσκα συνδυάζονται με τις νεανικές ανησυχίες και τις εσωτερικές πληγές που αυτοσαρκάζονται. Μέσα από το ψυχικό αδιέξοδο η γλώσσα και η ποίηση κατασκευάζουν «θαύματα»:

Νεμω

*Τώρα που αλλάζει χέρια το καντήλι
άκου σε τι προσεύχομαι το βράδυ*

*τις προάλλες βρήκα το παράθυρο ανοιχτό
σαν διαλυμένη γνάθο
και τα σκεπάσματα θύμιζαν
κε λι
και γη
σπαρμένη κορυφές
σαν ευαγγέλιο που γράφει «απών
μα δείξε σθένος»*

*και στο τραπέζι μοιρασμένος
«ο
υπερσυντέλικος
KOMMENOS»
και μουγκός
έτσι που -αναγκαία- ήρθε ο καιρός
για νέες γλώσσες.
Στο Πιστεύω αυτό
σκίζω τα χείλη.*

*Μα αν θες
πιο λιγοςύλλαβο σημείο,
ο άγιος που τα πόδια του φιλώ
ένα πρωί τυλίχτηκε κουκούλι τις κουρτίνες
και γάζωσε το δωμάτιο φως.*

*Πώς σου φαίνεται αυτό
για θάυμα;*

Η συλλογή Τα περσινά τους βάζουν για καλά ξεχωρίζει για τη φρέσκια και ανανεωτική διάθεση της γραφής του Σπύρου Γούλα. Συνιστά μια αξιόλογη πρώτη προσπάθεια, η οποία κερδίζει επάξια την προσοχή με τον διανοητικό και ταυτόχρονα συναισθηματικό του λόγο.

Φεγγάρι BB+

*Τις νύχτες το μισόγιομο φεγγάρι μου φαίνεται
σαν το κέρμα που πέφτει στον κουμπάρα
και αναρωτιέμαι
τόσα φεγγάρια στην άκρη
για ποιο λόγο κάνουμε οικονομία
ή μήπως τελικά κάπου χρωστάμε.*

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΣΕ ΡΥΘΜΟ ΑΠΤΑΛΙΚΟ ΖΕΪΜΠΕΚΙΚΟ...

Για το βιβλίο του Θωμά Κοροβίνη, *Τι πάθος ατελείωτο και άλλες ιστορίες*, Άγρα 2014.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Αυτές οι ζοφερές μέρες που όλοι διανύουμε, γεννούν κάποιες επιτακτικές ανάγκες. Μία από αυτές είναι η ασύνειδη αναπόληση. Η παρούσα πρόταση βιβλίου λοιπόν, αποτελεί την δική μου φτιαχτή ουτοπία, είναι ταυτόχρονα αληθινή και άυλη, ιδανική με τρόπο υπόγειο και με μπέσα. Οι πόλεις της υγρασίας, της φτώχειας, της προσφυγιάς, του έρωτα. Είναι η περιδιάβαση αυτή που φτιάχνει ο Κοροβίνης πράγματι μοναδική, είναι ένα προσωπικό προσευχητάρι ή τουλάχιστον εκεί το εντάσσει κανείς που -ανορθόδοξα- φτιάχνει το δικό του Πάνθεον. Θα μπορούσε ο τίτλος να είναι Άγιε μου Μάρκο Βαμβακάρη, αλλά αντ' αυτού, για όλους τους παράνομους και ξενύχτες, είναι *Τι πάθος Ατελείωτο*. Τα περισσότερα κείμενα στηρίζονται σε μια σοδειά βιωμάτων του συγγραφέα και αποτελούν ατόφια κομμάτια αυθεντικής ζωής μετουσιωμένα σε πεζά.

Είναι αλήθεια δύσκολο να πέσει κανείς πάνω σε ένα βιβλίο και ο τίτλος του να είναι σε ρυθμό απτάλικο ζεϊμπέκικο. Αναφερόμενος στα είδωλά του, ο συγγραφέας εξιστορεί τις δικές του μοναδικές πατρίδες, Κωνσταντινούπολη, Μυτιλήνη, Θεσσαλονίκη. Στο εικονοστάσι της ψυχής του Κοροβίνη δεν καίγονται τα ψαλτήρια, αλλά θυμιάζονται τα πορτρέτα των Τσε, Χικμέτ, Γκιουνέ με καπνούς και βαριά οινόπνεύματα στα παλιά στέκια της κουρδικής επανάστασης, και οι ψαλμωδίες κρατάνε από μακριά, Βαλκάνια, Ανατολία, Βυζάντιο, από την ελληνικότητα του Καβάφη. Πάθος, ρεμπέτικο και μπαρούτ στα σκέλια μας!

Και αυτό το μειδιάμα... το χαμηλωμένο βλέμμα στη φωτογραφία του εξωφύλλου του φωτογράφου Κωστή Παπαμιτσάκη, είναι αυτό το ειρωνικά σκυμμένο κεφάλι της μοναχής που το πάθος της ξεπερνάει νόμους και καταστολές, είναι τα λόγια της Ζωής Καρέλλη «Ως πότε θα μας σκέπει των προγόνων αγίων ο βίος; Δεν πληρώνεται με δικό μας καημό το χάσμα που η καταστροφή έχει ανοίξει». Αυτό ακριβώς είναι και το θέμα που διατρέχει όλα τα διηγήματα αυτού του βιβλίου. Πάθος για μια νέα καλύτερη ζωή, ελεύθερη με τραγούδια και χορούς. Αλλά για να φτάσει μια κοινωνία εκεί, ο καθένας πρέπει να μιλάει ελεύθερα, να μην δέχεται αυτά τα κενά αέρος «απαγορεύεται διά της αρχής».

Ομορφιά και διπλό ούισκι χωρίς πάγο, λοιπόν!

Είν' αλήθεια. Δεν διασκεδάζουμε πια όπως πριν τον Covid19. Περιορισμοί, εγκλεισμός. Κλονισμένη καθημερινότητα και σχέσεις. Κλονισμένα νεύρα και υγεία. Μοναξιά, ανησυχία, ανάγκη για αποκούμπι. Παράπονα, γκρίνια, απελπισία. Και έρχεται ο Ερίκ - Εμανουέλ Σμιτ με το *Αγαπητέ Θεέ* να μας δώσει ένα χαστούκι και να μας πει, ότι «η ζωή είναι ένα περίεργο δώρο». Ή μάλλον, δεν μας το λέει ο Ερίκ - Εμανουέλ Σμιτ, αλλά ο Όσκαρ, το δεκάχρονο αγόρι, το οποίο πάσχει από λευχαιμία.

Ο Όσκαρ είναι στο νοσοκομείο – το οποίο λειτουργεί ως μικρογραφία της κοινωνίας, αφού υπάρχουν και άλλα άρρωστα παιδιά με διαφορετική ασθένεια το καθένα – και συναντά τον από μηχανής θεό του, τη θεία Ροζ, μια γυναίκα, η οποία επισκέπτεται ως εθελόντρια τα άρρωστα παιδιά. Αυτή τον προτρέπει να στείλει γράμματα στον Θεό και έτσι μαθαίνουμε την ιστορία του. Μια αληθινή, ανθρώπινη, γλυκόπικρη ιστορία. Μια ιστορία, η οποία διαρκεί λίγες ημέρες, με άλλα λόγια εκατόν είκοσι χρόνια.

Το κείμενο, γραμμένο σε γλώσσα απλή, όπως θα έγραφε ένα παιδί, είναι συγκινητικό, αλλά και χιουμοριστικό. Αρχίζει και τελειώνει με αισιοδοξία παρά το βαρύ περιεχόμενο και τις διάσπαρτες πινελιές απελπισίας. Η ειρωνεία απέναντι στο σύγχρονο τρόπο σκέψης και ζωής μετατρέπει το χάδι, το οποίο θέλει να μας προσφέρει ο Όσκαρ σε δυνατή σφαλιάρα. Τα θέματα, τα οποία θίγονται είναι πολλά, η συνύπαρξη

ανθρώπων διαφορετικών και η αποδοχή της διαφορετικότητας, η τόλμη και η δειλία, η αξία της προσπάθειας για την επίτευξη οποιουδήποτε στόχου, η συγχώρεση, η αλήθεια και η πολιτική ορθότητα, η συνειδητοποίηση ότι δεν μπορούμε όλα να τα ελέγχουμε, η πίστη στον Θεό² και φυσικά, η ουσία της ζωής και του θανάτου. Ένα μάθημα ζωής σε μόλις 85 σελίδες.

Διαβάζοντας το βιβλίο αντιλαμβανόμαστε ότι στη ζωή μας δεν έχουμε ανάγκη τη θεία Ροζ, είμαστε η θεία Ροζ. Έχουμε ανάγκη αυτό το άρρωστο παιδί, για να μας ανοίξει τα μάτια και να το καταλάβουμε. Και μακάρι αυτό το παιδί να είναι (από τώρα και στο εξής) μόνο ο πλασματικός Όσκαρ.

Λίγα λόγια για τον Ερίκ-Εμανουέλ Σμιτ

Γεννήθηκε στη Λυόν το 1960. Σπούδασε φιλοσοφία στην Ecole Normale Supérieure. Έχει γράψει θεατρικά έργα, μυθιστορήματα, δοκίμια, καθώς και ένα graphic novel. Είναι από τους σημαντικότερους σύγχρονους και πολυδιαβασμένους Γάλλους συγγραφείς. Τα έργα του έχουν μεταφραστεί σε 46 γλώσσες και έχουν παρασταθεί στο θέατρο σε περισσότερες από 50 χώρες. Κατά τη διάρκεια των παραστάσεων ενός έργου του (*Monsieur Ibrahim et les fleurs du Coran*) το 2018, αναγκάστηκε να αντικαταστήσει ο ίδιος ένα μέλος του θιάσου. Έκτοτε, πρωταγωνιστεί ο ίδιος στις παραστάσεις των έργων του. Τέλος, έχει λάβει πολλά βραβεία από διάφορες χώρες.

Άλλα βιβλία του, τα οποία κυκλοφορούν στα ελληνικά: *Το κατά Πιλάτον Ευαγγέλιον. Πρόλογος του θανατοποινήτη Ιησού το βράδυ της σύλληψής του*, Περίπλους, 2001· *Ο κύριος Ιμπραήμ και τα άνθη του Κορανίου*, Opera, 2002· *Η άλλη εκδοχή*, Καστανιώτης, 2003· *Πού πάει η φλόγα όταν σβήνει;*, Opera, 2003· *Μικρά συζυγικά εγκλήματα*, Opera, 2004· *Η ζωή μου με τον Μότσαρτ*, Opera, 2005· *Το παιδί του Νώε*, Opera, 2007· *Το ωραιότερο βιβλίο του κόσμου – Και άλλες ιστορίες*, Opera, 2007· *Όταν ήμουν έργο τέχνης*, Opera, 2009· *Η ονειροπαρμένη της Οστάνδης*, Opera, 2014· *Η νύχτα της Βαλόνης*, Διάγραμμα.com, 2016.

¹ Το βιβλίο *Αγαπητέ Θεέ* κυκλοφόρησε στην Ελλάδα το 2002 από τις εκδόσεις Opera, σε μετάφραση του Αχιλλέα Κυριακίδη. Το πρωτότυπο εκδόθηκε στο Παρίσι, το 2002, από τις εκδόσεις Albin Michel με τον τίτλο *Oscar et la dame rose*, και συνιστά το τρίτο βιβλίο της σειράς *Cycle de l'Invisible* (αποτελείται από έξι βιβλία για την παιδική ηλικία και την πνευματικότητα).

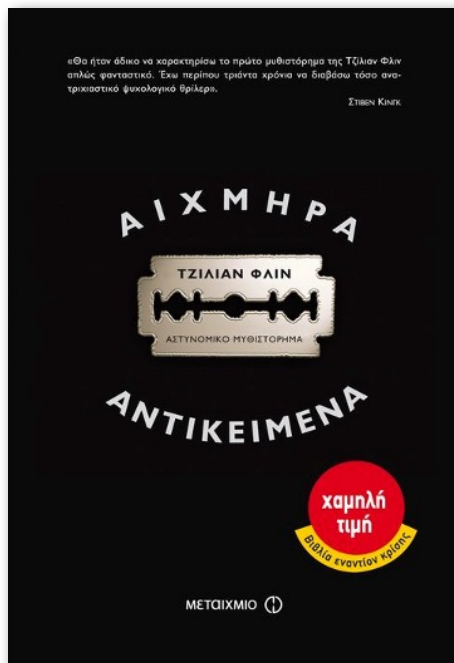
² Θα μπορούσε, όμως, να υποστηρίξει κανείς ότι η πίστη στον Θεό δεν αφορά κάποιο συγκεκριμένο Θεό και κάποια συγκεκριμένη θρησκεία (εν προκειμένω τον Χριστιανισμό), αλλά συμβολίζει το αίσθημα της ελπίδας, της αισιοδοξίας και της πίστης γενικά σε κάτι, ακόμη και στην ίδια τη ζωή ή και στην εσωτερική δύναμη του ίδιου του ανθρώπου. Αυτό που με άλλα λόγια γράφει ο Fredrik Backman στο βιβλίο του *Η γιαγιά μου σας χαιρετάει και ζητάει συγγνώμη*: «Δεν έχει και τόση σημασία σε τι ακριβώς πιστεύει κανείς, αλλά πρέπει να πιστεύει σε κάτι, αλλιώς ας τα στείλει στον διάβολο όλα».

ΑΙΧΜΗΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ: ΕΝΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΘΡΙΛΕΡ

Για το βιβλίο της Τζίλιαν Φλιν, *Αιχμηρά αντικείμενα*, μτφρ. Αρβανίτη Γωγώ, Αθήνα: Μεταίχμιο 2006.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Το συγγραφικό ντεμπούτο της Αμερικανίδας Τζίλιαν Φλιν έγινε το 2006 με το αστυνομικό θρίλερ *Αιχμηρά αντικείμενα*. Το βιβλίο απέσπασε θετικές κριτικές και βραβεία από τον Τύπο, ενώ μετά από δώδεκα έτη μεταφέρθηκε στην τηλεόραση ως μίνι σειρά στο κανάλι HBO.

Η τριαντάχρονη δημοσιογράφος της Ντέιλι Ποστ, Καμίλ Πρίκερ, επιστρέφει μετά από πολλά έτη στη γενέτειρά της προκειμένου να καλύψει τις στυγερές δολοφονίες δύο κοριτσιών που έχουν συμβεί εκεί. Η επιστροφή στο πατρικό της δεν θα 'ναι εύκολη για την Καμίλ, καθώς οι κάτοικοι της πόλης θα την υποδεχτούν ως τη δημοσιογράφο, που πατά επί πτωμάτων για επαγγελματικό όφελος, ενώ, συγχρόνως θα πρέπει να αντιμετωπίσει την ψυχαναγκαστική μητέρα της, Αντόρα. Καθώς παίρνει συνεντεύξεις από τις οικογένειες και τους φίλους των θυμάτων, γνωρίζει τον νετεκτιβ Ρίτσαρντ Γουίλις, ο οποίος βοηθά την τοπική αστυνομία στην επίλυση του μυστηρίου. Οι αρχές είναι πεπεισμένες ότι τα δύο εγκλήματα συνδέονται μεταξύ τους και δεν αποτελούν μεμονωμένα περιστατικά. Παράλληλα, με το ζετύλιγμα του κουβαριού των δολοφονιών και της εύρεσης του ενόχου και μέσω των αναδρομών στο πα-

ρελθόν γίνονται φανερά τα προβλήματα αλκοολισμού και αυτοτραυματισμού της Καμίλ, η τραυματική της εφηβεία, οι αιτίες που οδήγησαν στην τοξική σχέση με την μητέρα της, αλλά και η αγεφύρωτη επικοινωνία που έχει με τη ναρκισσίστρια ετεροθαλή αδελφή της, Άμα. Ποιος ή ποιοι θα μπορούσαν να κάνουν τα εγκλήματα στα νεαρά κορίτσια; Θα καταφέρει η δημοσιογράφος να ξεθάψει την αλήθεια γύρω από το έγκλημα και να βελτιώσει τις σχέσεις με τα μέλη της οικογένειάς της;

Μετά από αρκετά έτη το βιβλίο μεταφέρθηκε με ελάχιστες διαφορές στη μικρή οθόνη σε σκηνοθεσία του Ζαν Μαρκ Βαλέ. Η προβολή της σειράς έγινε από τις 8 Ιουλίου μέχρι τις 26 Αυγούστου και διήρκεσε οκτώ επεισόδια. Τον ρόλο της Καμίλ ενσάρκωσε η Άμι Άνταμς, της μητέρας η Πατρίσια Κλάρκσον, του Ρίτσαρντ ο Κρις Μεσίνα και της Άμα η Ελιζα Σκάλνεν. Η σειρά απέσπασε θετικά σχόλια και βραβεία τόσο για την ερμηνεία της Άνταμς, αλλά και για την ερμηνεία της Κλάρκσον.

Ο γρήγορος ρυθμός της ανατριχιαστικής υπόθεσης συναρπάζει τον αναγνώστη και τον θεατή, ο οποίος προσπαθεί να ενώσει τα κομμάτια του παζλ και να εξιχνιάσει την υπόθεση. Η συγγραφέας όχι μόνο σκιαγραφεί άρτια τα πρόσωπα με τα ελαττώματά τους και τα μυστικά τους, αλλά αποτυπώνει εξαιρετικά και τις σχέσεις που δομούν την οικογένεια σε συνδυασμό με τους κοινωνικούς δεσμούς της επαρχιακής πόλης.

ΟΤΑΝ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Χριστίνα Καρποντίνη – Γιάννης Καραντζής, *Τα Μαθηματικά...είναι παιχνίδι!!!*, Πάτρα, Γκότσης 2019

ΟΛΙΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΩΝ

«Τα Μαθηματικά...είναι παιχνίδι!!!» με αποσιωπητικά και τρία θαυμαστικά. Τα αποσιωπητικά δημιουργούν αυθόρμητα κάποιες σκέψεις στον αναγνώστη. Τι είναι τα μαθηματικά; Ευχάριστα ή κουραστικά; Εύληπτα ή δυσνόητα; Χρήσιμα στην καθημερινότητα ή ελιτίστικα; Όμορφη ενασχόληση ή σχολικός εφιάλτης; Οι συγγραφείς Χριστίνα Καρποντίνη και Γιάννης Καραντζής καταθέτουν τη δική τους εκδοχή, προσθέτοντας τα θαυμαστικά. Ο τίτλος βέβαια, παραπέμπει ευθέως στο περιεχόμενο του βιβλίου, ότι δηλαδή περιέχει μαθηματικά παιχνίδια. Όμως, παράλληλα, υπονοεί ότι τα μαθηματικά μπορεί να είναι ευχάριστα και διασκεδαστικά σαν παιχνίδι, αλλά επίσης, απλά και εύκολα, αφού είναι γνωστή η έκφραση «αυτό για μένα είναι πολύ εύκολο, είναι παιχνιδάκι». Αντιγράφουμε από το οπισθόφυλλο: «Σκοπός του βιβλίου είναι να συμβάλει στη μαθηματική παιδεία των νέων εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος με τρόπο ευχάριστο, εφόσον το παιχνίδι είναι ένα πλαίσιο με νόημα για τα παιδιά. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς, γονείς και οποιονδήποτε απασχολεί δημιου-

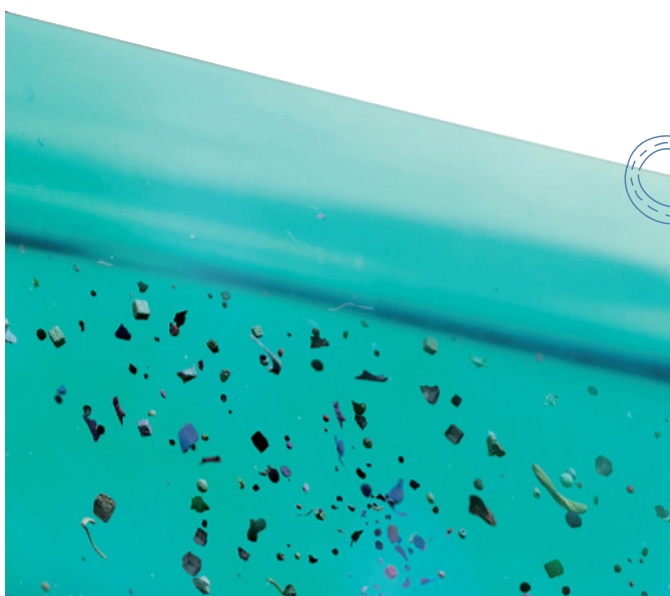
ργικά νέα παιδιά. Τα παιχνίδια της συλλογής έχουν δοκιμαστεί σε σχολικό περιβάλλον ή σε ομάδες παικτών με πολύ θετικά αποτελέσματα». Η υλοποίηση-εφαρμογή των παιχνιδιών στην πράξη, κάτι πολύ σημαντικό, πιστοποιείται από τις παρατηρήσεις που καταγράφονται, αλλά και από τις πολλές φωτογραφίες με κατασκευές και δημιουργίες παικτών-μαθητών. Σε κάθε παιχνίδι, αναφέρονται οι σκοποί και οι στόχοι, τα υλικά, τα οποία απαιτούνται, οι προαπαιτούμενες γνώσεις, η διάρκεια, η αναλυτική περιγραφή και παραδείγματα, όπως επίσης, παρατηρήσεις – δραστηριότητες, παραλλαγές και ιστορική αναδρομή. Οι παραλλαγές δίνουν ιδέες για αυτοσχεδιασμούς, αφού αλλάζοντας τους κανόνες ή εμπλουτίζοντάς τους, δημιουργούνται νέα παιχνίδια προσαρμοσμένα στην ανάλογη ηλικιακή ομάδα ή στην ενότητα των μαθηματικών που πρέπει να προσεγγιστεί.

Το βιβλίο αποτελείται από τρία κεφάλαια. Το πρώτο είναι θεωρητικό και αναφέρεται στην ένταξη του παιχνιδιού στη μάθηση των μαθηματικών. Το δεύτερο περιέχει παιχνίδια για μαθητές γυμνασίου αλλά και δημοτικού. Επιμέρους ενότητες του δεύτερου κεφαλαίου είναι παιχνίδια με ζάρια, με τράπουλα, με ντόμινο, γεωμετρικά παιχνίδια, διαθεματικά παιχνίδια, παιχνίδια ενταγμένα στη διδακτική διαδικασία, στρατηγικής, αποκωδικοποίησης, αναψυχής και ιστορικά παιχνίδια. Το τρίτο κεφάλαιο απευθύνεται κυρίως σε μαθητές δημοτικού αλλά και νηπιαγωγείου. Σε αυτό παρουσιάζονται παιχνίδια χειρισμού αριθμών, παιχνίδια νοερών υπολογισμών, αλλά και γεωμετρικά. Η συλλογή περιέχει 60 παιχνίδια αλλά με τις παραλλαγές που προτείνονται γίνονται πολύ περισσότερα.

Μελετώντας το βιβλίο, είναι εμφανές ότι οι συγγραφείς, διαθέτοντας πολύχρονη διδακτική εμπειρία, έλαβαν υπόψιν τους πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες για τη δημιουργία του, το παιδί, το οποίο παρουσιάζει κάποια μαθησιακή δυσκολία, το παιδί με μέτρια αντιληπτική ικανότητα, το χαρισματικό παιδί, αλλά και τον ενημερωμένο εκπαιδευτικό, τον γονέα, ο οποίος ενδιαφέρεται να προσφέρει μια εναλλακτική γνώση στο παιδί του, συμμετέχοντας μαζί του στο παιχνίδι. Το βιβλίο δημιουργήθηκε από αγάπη για τα παιδιά και για τα μαθηματικά. Τα τελευταία από πολλούς θεωρούνται δύσκολα, αντιπαθητικά και άχρηστα στην καθημερινή ζωή. Στόχος των συγγραφέων είναι να καταρριφθούν αυτοί οι μύθοι, να αγαπήσουν τα παιδιά τα μαθηματικά, να ατενίσουν τον κόσμο γύρω τους με μαθηματική ματιά και να συνειδητοποιήσουν ότι... τα μαθηματικά είναι παντού. Ο Γαλιλαίος έλεγε: «Το μεγάλο βιβλίο της φύσης είναι γραμμένο με μαθηματικά σύμβολα».

Τα τελευταία χρόνια όλοι έχουμε παρακολουθήσει εκπομπές, ντοκιμαντέρ, δράσεις, ομιλίες ή έχουμε διαβάσει για τη ρύπανση του περιβάλλοντος από τα πλαστικά και εν τέλει από τα μικροπλαστικά. Κάποιες φωνές, ευτυχώς λιγότερες, είτε από τον πανεπιστημιακό χώρο είτε από τον χώρο της βιομηχανίας το αποκαλούν μόδα που θα περάσει και θα ξεχαστεί. Το βιβλίο *Μικροπλαστικά* της αναπληρώτριας καθηγήτριας του Τμήματος Χημείας Χρυσής Καραπαναγιώτη είναι ένα βιβλίο που ήρθε για να απαντήσει στο ερώτημα «τι είναι Μικροπλαστικά» και να αναδείξει ένα σημαντικό περιβαλλοντικό ζήτημα. Με λόγο απλό, προσιτό και κατανοητό απευθύνεται σε όλους (επιστήμονες, φοιτητές, πολίτες) πάντα με τον βιωματικό τρόπο μάθησης που επιλέγει και στην διδασκαλία της. Καθώς υπήρξε φοιτητής υπό την επίβλεψη της για τέσσερα χρόνια (σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο) ακόμη θυμάμαι τις ιστορίες για το πώς μικρή μάζευε από τις παραλίες μικρά πλαστικά σφαιρίδια και πώς αργότερα κατέληξε να μελετά στο εργαστήριο τα ίδια πλαστικά σφαιρίδια. Το πάθος με το οποίο μιλούσε για τα μικροπλαστικά μας καθήλωνε και μας συμπαρέσερνε να συμμετέχουμε σε δράσεις και δειγματοληψίες. Με το ίδιο πάθος αφηγείται και στο βιβλίο της παρασέρνοντας τον αναγνώστη να δει το θέμα αντικειμενικά, να θυμώσει και να αναλογιστεί τι μπορεί να πράξει ο καθένας μας σε προσωπικό αλλά και σε συλλογικό επίπεδο, κατανοώντας ότι το θέμα της ρύπανσης από πλαστικά και εν τέλει μικροπλαστικά δεν λύνεται βραχυπρόθεσμα. Επισημαίνει όμως ότι και οι πιο μικρές πράξεις έχουν αποτέλεσμα εναντίον του αδηφάγου τέρατος που λέγεται ρύπανση από μικροπλαστικά. Ειδικότερα σήμερα που ο πλανήτης μας και η ανθρωπότητα μαστίζεται από την πανδημία του κορονοϊού COVID-19, η συγγραφέας κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τα καταστροφικά αποτελέσματα που θα έχει η αλόγιστη χρήση πλαστικών. Κλείνοντας θέλω να τονίσω ότι η συγγραφέας ξεκαθαρίζει ότι μια κοινωνία και ένα περιβάλλον χωρίς πλαστικά και εν τέλει μικροπλαστικά αποτελεί ουτοπία, αλλά εάν κινητοποιηθούμε όλοι σε προσωπικό επίπεδο με απλές καθημερινές πράξεις μπορούμε «να κάνουμε την διαφορά».

STREAMING THEATER

Η νέα πραγματικότητα στον χώρο του θεάματος

ΣΟΦΙΑ ΣΟΥΛΙΩΤΗ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Εν όψει της πανδημίας πολλά είναι εκείνα που έχουν διαφοροποιηθεί στην καθημερινότητα του σημερινού ανθρώπου σε όλους τους τομείς της ζωής από τον εργασιακό τομέα μέχρι αυτόν της ψυχαγωγίας. Ο χώρος του θεάτρου αναγκάστηκε και αυτός μεταξύ πολλών άλλων, προκειμένου να επιβιώσει να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες βρίσκοντας καινούργιους τρόπους επικοινωνίας με τον θεατή. Πιο συγκεκριμένα, μετά την απαγόρευση της φυσικής παρουσίας του κοινού σε θεατρικές παραστάσεις ήρθε στο προσκήνιο το streaming theater ή αλλιώς κινηματογραφημένο θέατρο. Ο όρος streaming αναφέρεται σε υλικό, το οποίο μεταδίδεται μέσω διαδικτύου είτε σε πραγματικό χρόνο (live streaming) είτε αφού έχει πρώτα αποθηκευτεί (on demand). Παρά το γεγονός πως το κινηματογραφημένο θέατρο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσει την ζωντανή εμπειρία και την άμεση επικοινωνία μεταξύ ηθοποιού και θεατή, δίνει την δυνατότητα σε ορισμένες ομάδες ανθρώπων να έρθουν πιο κοντά με τον χώρο της τέχνης και του πολιτισμού. Πρόκειται για άτομα με αναπηρία, αλλά και για όσους ζουν σε απομακρυσμένα μέρη της χώρας για τους οποίους η πρόσβαση σε χώρους θεατρικών παραστάσεων είναι πραγματικά δύσκολη. Επιπλέον, μέσω του streaming theater δημιουργείται η δυνατότητα μετάδοσης του ελληνικού θεάτρου σε κάθε γωνιά της γης και με αυτόν τον τρόπο ομογενείς του εξωτερικού, αλλά και θεατρόφιλοι κάθε εθνικότητας μπορούν το απολαύσουν. Οι online παραστάσεις όμως δεν είναι σημαντικές μόνο για αυτές τις κατηγορίες των συνανθρώπων μας αλλά για όλους, καθώς σε μια περίοδο κατά την οποία κυριαρχεί η αίσθηση της απομόνωσης και του εγκλεισμού, λειτουργούν σαν όχημα που μεταφέρει το κοινό σε διαφορετικές εποχές και μέρη του κόσμου δίνοντας ελπίδα και αισιοδοξία για το αύριο. Θα μπορούσε, επομένως, το streaming theater να συνεχίσει να χρησιμοποιείται και μετά το πέρας της πανδημίας έχοντας επικουρικό χαρακτήρα. Μερικές από τις πιο επιτυχημένες online παραστάσεις το τρέχον διάστημα υπήρξαν οι εξής: *Ο Γιούγκερμαν* του Μ. Καραγάτση σε σκηνοθεσία του Δημήτρη Τάρλοου, *Η Μεγάλη Χίμαιρα* του Μ. Καραγάτση σε σκηνοθεσία του Δημήτρη Τάρλοου, *This is not Romeo & Juliet* σε σκηνοθεσία του Αργύρη Πανταζάρα, *Ευρυδίκη* της Sarah Ruhl σε σκηνοθεσία του Δημήτρη Τάρλοου.

Για τον δίσκο της Nadine Shah, *Kitchen Sink* (Infectious Music, 2020)

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΑΚΡΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

‘Shave my legs, freeze my eggs, will you want me when I am old,
take my hand whilst in demand and I will do as I am told’

Nadine Shah, *Kitchen Sink* (2020)

Οι παραπάνω στίχοι –ενδεικτικοί του πνεύματος του άλμπουμ– είναι από το τραγούδι “Trad”, το πέμπτο κατά σειρά τραγούδι του τέταρτου δίσκου *Kitchen Sink* που κυκλοφόρησε το 2020 η Βρετανίδα τραγουδοποιός Nadine Shah. Το ντεμπούτο της το έκανε το 2013 με το *Love Your Dum and Mad*, στο οποίο η θεματολογία της είναι εύθραυστη θίγοντας το ζήτημα της ψυχικής υγείας. Ακολουθεί το *Fast Food* (2015) και έπειτα το *Holiday Destination* (2017), ένα πολιτικό άλμπουμ· προσφυγικό, ρατσισμός, Brexit είναι μερικά από τα θέματα που την απασχολούν. Μάλιστα, την επόμενη χρονιά της απονέμεται και το Mercury Prize, το βρετανικό ετήσιο βραβείο για το καλύτερο άλμπουμ της χρονιάς.

Ήδη από τον τίτλο του, το άλμπουμ ανοίγει έναν διάλογο με το kitchen sink drama, το πολιτιστικό κίνημα που αναπτύχθηκε τέλη του ’50 μέχρι τις αρχές της επομένης δεκαετίας στον κινηματογράφο αλλά και εν γένει στην τέχνη με έργα που αναπαριστούσαν με ρεαλιστική ματιά τον κλειστό χώρο της εργατικής τάξης και τα αδιέξοδα αυτής. Κάθε άλμπουμ της αποτελεί και ένα κοινωνικό σχόλιο. Στο τελευταίο δίσκο της εστιάζει στη σύγχρονη γυναίκα και στον πολυδιάστατο ρόλο που έχει μέσα στη σύγχρονη κοινωνία. Να σημειωθεί κάπου εδώ, ότι η Nadine εκφράζει δημιουργικά το σύνθετο της ταυτότητάς της που έχει στοιχεία από Βόρεια Αγγλία, Σκανδιναβία και Πακιστάν.

Στο *Kitchen Sink* η Shah σκιαγραφεί, με χιούμορ και ειλικρίνεια (σε βαθμό που ενοχλεί) ένα πλούσιο μουσικό αναπαραστάσεων –άλλοτε στερεοτυπικό άλλοτε όχι– της γυναίκας στη σύγχρονη εποχή. Βλέπουμε τη μεγαλύτερη γυναίκα που φλερτάρει και θεωρείται κούγκαρ (“Club Cougar”), τον ποθητό από τους άντρες «κανονικό» ρόλο των γυναικών (“Ladies for Babies”), τις τοξικές σχέσεις (“Buckfast”), τις γυναίκες που έρχονται αντιμέτωπες με την εμμηνόπαυση (“Trad”), τις γυναίκες που εκφράζουν την αδιαφορία τους και τη δυσαρέσκειά τους για το ανεπιθύμητο catcalling (“Walk”): “I don’t want your love/I have got enough/I just want a walk”. Μουσικά δεν ξέρω πραγματικά αν θα μπορούσε να ενταχθεί σε μια κατηγορία. Έχει τον πολιτικό στίχο και την αμεσότητα του post-punk αλλά δεν έχει μόνο αυτό, καθώς είναι και πολλά τα κομμάτια της που διαθέτουν μια χαλαρή διάθεση, πιο radio friendly.

Η Shah με στίχο καθημερινό, απλό και αυτοβιογραφικό που δε χάνει στιγμή την ποιητικότητά του, με τρόπο δηκτικό αλλά ουδέποτε διδακτικό φτιάχνει ένα παλίμψηστο ιστοριών για τι σημαίνει να είσαι γυναίκα σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη πολυεθνική κοινωνία που μπορεί να αλλάξει πολλά αλλά φαίνεται ότι δυσκολεύεται να αλλάξει τον ορίζοντα προσδοκιών για το ένα φύλο.

THE UNDERGROUND YOUTH, *THE FALLING* (2021)

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΧΑΚΗ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ, ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ,
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΣΤΟΝ UP FM (ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ)

Οι Underground Youth είναι ένα συγκρότημα, το οποίο βρίσκεται στο Βερολίνο της Γερμανίας και όπως μαρτυρά το όνομά τους ανήκουν στην underground μουσική. Με δέκα άλμπουμ στο βιογραφικό τους και τέσσερα LP έχουν αφήσει σπουδαία δείγματα διαφορετικών ακουσμάτων. Ξεχωρίζουν τα *Mademoiselle* (2010), *Sadovaya* (2010) και *Montage Images of Lust and Fear* (2019).

Το νέο τους άλμπουμ *The Falling* αφήνει πίσω τη μελαγχολική ψυχεδελική, indie rock και post - punk μελωδία, η οποία έχει αντικατασταθεί από folk-noir και ρομαντικούς ήχους. Για πρώτη φορά, χρησιμοποιούν ακουστικές κιθάρες, πιάνο και ακορντεόν. Την πανδαισία των μουσικών οργάνων ολοκληρώνει το βιολί, το οποίο σε κάθε τραγούδι εμπλουτίζει το συναίσθημα του Craig Dyer, επειδή το συγκεκριμένο άλμπουμ αποτελεί σιχουργικά μια σύντομη αυτοβιογραφία τού κρυμμένη μέσα σε φανταστικά σκηνικά, τα οποία παρουσιάζονται στο δίσκο. Είναι γραμμένο στο σπίτι του συγκροτήματος και του παραγωγού τους, όπου επίσης ηχογραφήθηκε ύστερα από τη μετατροπή του σε home-studio, λόγω της πανδημίας.

Εν κατακλείδι, αυτός ο δίσκος καταφέρνει, να αγκαλιάσει όμορφα συναισθήματα, κάνοντας μια μικρή αναπόληση στο παρελθόν. Μεταδίδει στον ακροατή τη νοσταλγία της πραγματικότητας πριν τον εγκλεισμό και σε αυτό συμβάλλει αναμφίβολα η απλότητα της σύνθεσης του.

σημειωμάτιο

Το Θέατρο Απόλλων κατασκευάστηκε στην κεντρική πλατεία της Πάτρας, το 1872, με σχέδια του κορυφαίου αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ. Αποτελεί μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνου.

Το βράδυ άρχιζε η παράσταση. Σειρά τα λαμπιόνια στην πλατεία, κι οι Πατρινοί με τα καλά τους. Το θέατρο (Απόλλων), μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνου, σκαλισμένο μπαρόκ, βελούδα στα καθίσματα, κυρίες στα φεωρεία με βεντάλιες, στον αέρα η άρια της πρόποσης από την «Τραβιάτα» κι η καβατίνα της Ροζίνας από τον «Κουρέα». Η αυλαία σηκώθηκε. Το σκηνικό του Μόραλη: μωβ ουρανοί με προσόψεις νεοκλασικών που ξεμύτιζαν δεξιά κι αριστερά απ' τις κουίντες. Στο πιάνο ο φίλος μου ο μουσικός. Το έργο, «Έξη λαϊκές ζωγραφιές». [...]

Μετά την παράσταση, παρέα μ' ένα μπουλούκι θεατρίνους, στροβιλίστηκα σαν χορευτής στο χιόνι. Κάτω από τις στοές με τις καμάρες, που θύμιζαν Κέρκυρα, Σμύρνη, Αλεξάνδρεια, ένωθα κράμα Ευρωπαίου κι Ανατολίτη. Μισός αστός, μισός καλλιτέχνης. Ένα μαύρο σκυλί ερχόταν ξοπίσω μου, εγώ το 'διωχνα κι εκείνο ακολουθούσε. Το γάβγισμά του, ανθρώπινο. Σαν να μου μιλούσε. Χώθηκα σ' ένα πατσατζίδικο, στην Αγίου Νικολάου. Τα μοσχάρια ποδαράκια άχνιζαν στα πιάτα βγάζοντας χρησμούς για το μέλλον κι εγώ με βουλιμία βουτούσα μέσα το ψωμί μου. Κάπως έτσι η νεότητα καταβροχθίζει το χρόνο. Έξω λευκές νιφάδες και μέσα στολισμένες νυφάδες οι Πατρινές, λεπτές, τσαχπίνες, μας έστελναν κρυφές ματιές. Το κρασί βαρούσε κατακέφαλα. Αποφάγαμε κι αφού μάταια ψάξαμε για κάποιο ζαχαροπλαστείο που να διανυκτερεύει - το χιόνι τα είχε κλείσει όλα - καταλήξαμε πίσω στο ξενοδοχείο.

[...]

Το άλλο πρωί, το χιόνι έλιωσε. Οι χορευτές φευγάτοι. Μαζί τους κι ο φίλος μου ο μουσικός. Μέσ' απ' το λεωφορείο, πρόλαβα να δω τις καμάρες να φεύγουν πίσω από τ' αχνισμένα τζάμια. «Ποιος ξέρει», σκέφτηκα, «πότε θα χιονίσει ξανά»

Απόσπασμα από το κείμενο του Μένη Κουμανταρέα, «Το μαύρο σκυλί της Πάτρας», Πλανόδιος σαλπικτής, Αθήνα, Κέδρος, 1989, σ. 111-116.

Στην περίοδο της δικτατορίας, ο Μένης Κουμανταρέας δικάστηκε για το «Αρμένισμα» (Κέδρος, 1967) με τον νόμο «περί ασέμνων».

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS